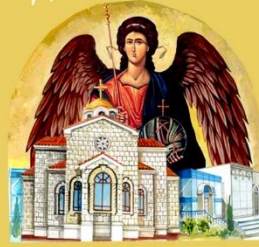

Година 2025

Свети Архангел Михаило

БРОЈ 41

Српска Православна

Црква Ванкувер

БЕЛН АНЂЕО

МОЛИТВА ЧАСНОМЕ КРСТУ

Слава Господе, Крсту Твоме Часноме!

Нека васкрсне Бог, и нека се развеју непријатељи Његови, и нека беже од Лица Његова они који га мрзе. Нека ишчезну као што ишчезава дим, као што се топи восак на домаку огња; тако нека изгину ђаволи пред лицем оних који љубе Бога и осењују се крсним знаком, и који радосно говоре: Радуј се, пречасни и животворни Крсте Господњи, који прогониш ђаволе силом распетог на теби Господа нашег Исуса Христа, који је сишао у пакао и сатро силу ђаволску, и који нам је даровао тебе, Крст Свој Часни, за прогањање сваког противника.

О, пречасни и животворни Крсте Господњи, помажи ми увек са Светом Владарком, Дјевом Богородицом, и са свима Светима занавек. Амин.

Свечасни Крсте,

приносимо Ти свеумилну песму и смирено молимо се на Теби распетоме Христу, Богу нашему, Који нам дарова Тебе на радост и утеху у тузи и жалости, да нас страдањем Својим избави од страдања душевних и научи, да му благодарно певамо: Алилуја!

Крсте пресвети, просвети наша душевна чула светлошћу благодати Божије која је тајно с Тобом, да се озарени њоме и научени не спотакнемо о камен какве сабласти, но да узмогнемо ићи право путем заповести Божијих целог живота нашег, певајући овако:

Радуј се, Крсте, светилнице Божанске светлости!

Радуј се, Веснице непрестаних чудеса Христових, и Проповеднице милосрђа према роду човечанском!

Радуј се, Крсте, Обновљење рода људског и печате и потврдо Новог завета Христова!

Радуј се, Прославо вере православне и добронадежна Котво наде наше!

Радуј се, Украсе светих храмова Христових и Оградо благочестивих домова!

Радуј се, Благослове поља и вртова и Освећење свију елемената!

Радуј се, Часни Крсте, сверадосно знамење нашег искупљења!

Кондак и Икос 11 из Акаѿисѿа Часном Крсѿу

Садржај овог броја:

<i>Мала Госпојина</i> , Ава Јустин Поповић	стр. 2
<i>Беседа</i> ,	стр. 5
Његова Светост Патријарх српски Порфирије	
<i>Обожјење циљ човековог живота</i> ,	стр. 7
Архимандрит о. Рафаило /Бољановић/	
<i>Житије Светих</i>	стр. 10
Православне Светиње –	стр. 13
<i>Последња Литургија у Св. Софији</i> ,	
Јереј Марко Јефтић	
Црквена историја – <i>Начало Индикта</i>	стр. 17
<i>Српска историја</i>	стр. 18
<i>Духовне поруке кроз приче</i>	стр. 22
Парохијске вести и најаве дешавања	стр. 24

English Section

Priest's Letter for September, Rev. Sinisa Milutinovic	p. 32
<i>Nativity of Virgin Mary Theotokos</i> , St. Andrey Bishop of Crete	p. 33
Serbian History	p. 37
Lives of Saints	p. 38
<i>The Orthodox Church Arrives to America</i>	p. 40
Michael Whelton	

Црквено-народни часопис Ц.Ш.О. Св. Арханђела Михаила

Редакција:

Главни и одговорни уредник:
Протонамесник: о. Синиша Милутиновић

Дизајн корице: Ненад Штрбац
Српска славна историја: Љубомир и др Зорица Котур
Житије светих/енглески/: Николај Петровић
Рецензент, лектор и енглеска секција:
апсолвент теологије Љиљана Тољевић
Сарадник овог броја: Michael Whelton
Штампа: Зоран Драгић

УЧЕЊЕ СВЕТИХ ОТАЦА

МАЛА ГОСПОЈИНА

Авва Јустин

Све што је Господ Христос учинио у овоме свету, од Ње је

Данас је велики Празник, Свепразник, Мала Госпојина. А то значи мали Божић, јер се данас родила Пресвета Богомајка, Која нам Господа и Бога Христа родила. Отуд, овај Празник препун је радости. У безбројним данашњим молитвама и песмама непрекидно се наглашава да се данас рођењем Пресвете Дјеве Марије све и сва испуни радости. Све и сва, јер нам је Она – Бога родила. А шта је веће од тога на овој земљи? Данас је и мали Ускрс, јер нам је Пресвета Богомајка родила телом Господа Христа. Телом којим Васкрсли из мртвих победи смрт, и све и сва испуни бескрајном радошћу. Јер шта је радосније за нас људе него да смрт буде побеђена, да смрт буде уништена, да нам Живот Вечни буде осигуран? А то је урадила Пресвета Богомајка родивши телом Господа Христа, телом коме је Господ дао васкрсну силу, дао бесмртност и Живот Вечни. Данас је и мали Спасовдан, јер се родила Она која је дала тело Господу Христу, тело које је васкрсло из мртвих и узнело се на Небо и седи изнад свих Херувима и Серафима. Каква част за људско тело и каква радост за нас људе! А то је све чудесна заслуга Пресвете Богомајке, Која се родила на данашњи дан. Данас је, исто тако, мали Духовдан, јер се родила Она која нам је дала Сина Божјег, Господа Христа, Богочовека, Спаситеља света, Који је испунио сав домострој спасења, узнео се на Небо и ниспослао Духа Светога, и

основао Цркву на земљи, дао такорећи телу Богомајке душу небеску. Зато је данашњи Празник заиста Празник велике и неисказане радости. Све је од Ње, Пресвете Богомајке; све што је Господ Христос учинио у овоме свету, од Ње је. Она Му је дала ту човешку природу, Она му је дала душу нашу, дала му срце наше, дала му тело наше, да би све то Он спасао, да би све то испунио Богом, да би све то очистио, осветио, обожио и тако човека, биће људско рођено испунио

највећом радошћу, бесмртном радошћу, сверадошћу. А то, то је подвиг и дело Пресвете Богомајке. Све је у Господу Христу од Ње, сав Спас, сав Богочовек, сво Еванђеље Његово, сва Црква Његова, сви Светитељи, сви хришћани, сви праведници, ви и ми, данашњи хришћани. Све је то од Ње, од Пресвете Богомајке. И још, од Ње смо и ми хришћани Срби, прави и истински Срби. У једној дивној нашој молитви пева се и вели се: „Данас би почетак спасења нашег „ Данас, не на Божић, него данас, на дан рождества Пресвете Богомајке. Зашто? Зато што нам је Спаса Она родила. И родивши се на земљи, где, са Њом се већ јавља и почетак нашег спасења. Уствари, од данас

почиње Божић, од данас почиње Ускрс, од данас почиње Богојављење, од данас почиње Преображење, од данас почиње Духовдан, од данас почиње Црква, од данас почиње целокупно Хришћанство, од данас почињемо и ми, ја и ви и сви Срби, исрећни и несрећни Срби. Јер, све што је велико, све што је свето у нашој историји, то је од Ње, Пресвете Богомајке. Од Ње сав Свети Сава, од Ње сав Свети Симеон Мироточиви, од Ње сви Свети Немањићи, од Ње сви Свети Српски Патријарси, Свети Српски цареви, Свети српски Сербљи, Свети Српски сељаци, Свети Српски Мученици што гинуше за Крст часни и Слободу златну. Од Ње сви велики Српски Мученици до данашњега дана, сви прави Срби.

Погледајте, данас је Празник свете Студенице. Велики Немања и превелики његов син Свети Сава посветили су Студеницу, ту мајку свих наших светих задужбина – коме? Рождеству Пресвете Богомајке – данашњем великом и светом Празнику да би се и у српској души родило све што је блиставо, све што је еванђелско, да вечни поток Благовести Христове понесе сваку српску душу изовога на онај свет и принесе је Светом Престолу Тројичног Божанства. И највећи број светих задужбина наших посвећено је Пресветој Богомајци. Да, Она је заиста увек била и остала хранитељица, тј. чуварка и спаситељица рода Српског Христовносног.

И Она, родивши нам Бога Господа Христа, и давши све то што је Он донео свету, због света тога Она је најславнија од свих људских бића створених у свима световима. Најмоћнија, Најчистија, Најбезгрешнија. Гле, Она је изнад Херувима и Серафима, чистија и светија од њих. Људи, горе срца! Не бојте се ни греха, не бојте се ни смрти, не бојте се ни ђавола. Гле, пред намаи над нама је, испред нас и око нас, и свуда у свима световима Она – Пресвета свемоћна Богомајка. Јача од свих смрти, јача од свих грехова, јача од свих ђавола, јер нам је родила Победитеља смрти и Спаситеља Господа Христа. Зато Њено име, Њена личност, Њено присуство на небу и на земљи испуњује неисказаном радошћу сва створења Божја. Јер кроз Њу и од Ње Господ све спасава пакла, све спасава греха, свима се отвара Рај, свима се отвара Царство Небеско.

О, каква радост имати испред себе, над собом, изнад себе, као вођу рода људског Пресвету, Преблагословену Матер Божју, Богородицу, Приснодјеву Марију. Све, свешто је од Ње, све је спасење наше.

Чарна данашња песма, дивни тропар, пун је божићне радости, пун је ускршње радости, пун је васељенске радости, пун је радости небеске. Казује нам сву тајну нашег спасења и казује нам тајну наше радости. Зашто ми православни толико волимо, толико поштујемо и толико се молимо Пресветој Богомајци? Јер у Њој, од Ње, за нас је све, за нас православне. Дивни тропар данашњи гласи: „Рођење Твоје, Богородице Дјево, објави радости целомесвету. Јер из Тебе сину Сунце Правде, Христос Бог наш. И разрушивши клетву, проклетство, даде благослов. И уништивши смрт, дарова нам Живот Вечни“. Ето, ту је сво Еванђеље Спасења, савдомострој спасења, сав

Господ Христос, целокупно дело Његово. Значи: у Њој – Пречистој Богомајци.

Од Ње и код Ње, е то, ми се спасавамо, ми Живот Вечни добијамо, ми смрт побеђујемо. Сунце Правде Господ Христос рађа се кроз Њу и из Ње у овоме свету да одагна сваки мрак, сваку таму, да уништи сваки пакао и даљудима осигура бесмртни Живот Вечни, отвори сав Небески Рај и подари Царство Небеско, и славу, и сва блага небеска. И ми, имајући пред собом Богомајку каонашу Молитвеницу, као нашу Посредницу пред Богом, као нашу Заштитницу свакодневну и сваконоћну, ми смо заиста моћни и силни, ми хришћани. Знате лик ада смо најмоћнији, знате ли када је хришћанин свемоћан? Када је сав прострту молитви пред Пресветом Богомајком, када је сав поверен Њој, када свом душом својом иде за Њом и служи Њој. Онда, онда ти си моћ, и сила, и свесила! Нема моћи мрачне и страшне у овоме свету која би могла да нашкоди твојој души и теби. Нема смрти

која те може отети из наручја Пресвете Богомајке. Нема ђавола који може да се приближи теби кад си ти предан Пресветој Богомајци.

А Она, Она је на небу и на земљи, непрекидно служи Своме Божанском Сину. Шта је Њен живот на земљи био? Служење Богу, служење Господу Христу. Шта је Њен живот на небу? Опет служење Господу Христу, служење Богу. Непрекидно Богослужење. Ето, то је Пресвета Богомајка, Пресвета Богородица. Ими празнујемо Њу толико пута у години и, боље рећи, сваки дан и сваки час Православна Црква је слави кроз безбројне песме и стихире на свакодневним богослужењима. Непрекидно Јој служи. О, те дивне среће да и ти и ја учествујемо у томе! И ми муцамо те дивне молитве и непрекидно призивамо Њу за Заштитницу, за Молитвеницу свих нас, васцелог рода људског и рода Српског. Сваки празник

је Њен. И данашњи празник је Њен. За нас је то извор благодати, извор сил е и у нассе улива сада с неба безбројна и неисказана Божанска сила. Заступништвом и молитвама Пресвете Богомајке и ми постајемо моћни и силни, моћни да сатремо сваки грех који јуриша на нас или ниче у нама, у нашој души, из наше грехољубиве природе. Зато је сваки празник Пресвете Богомајке извор радости за нас.

Ми православни хришћани и на данашњи дан прослављамо Њу Пресвету, Пречисту, Преблагословену, Владичицу нашу Богородицу. И ми, служећи Њеном Божанском Сину, служимо уствари и Њој. Јер вршећи заповести Еванђеља Христовог, ми показујемо своју љубав према Њему и потврђујемо своју љубав. „*Ко љуби мене, врши заповести моје*“ – вели Спаситељ. И ми, вршећи заповести Исусовог Еванђеља, идемо за оствареним и вечним Еванђељем Господа Христа, првим оствареним Еванђељем – Пресветом Богомајком. Шта је Она? Оличење Еванђеља Христовог у роду људском, најсавршеније оличење, савршеније од свих Светитеља, од свих Анђела, оличење свесавршеног Еванђеља Христовог. Пресвета Богомајка, за нас хришћане, за све православне хришћане, за сва небеска бића. Пред њом трепте Херувими и Серафими, јер је неизречено узвишенија од Херувима и драгоценија и скупоченија од Серафима. То је Она, највећа вредност свих светова, највећа вредност и највеће благо рода људског.

И зато све наше молитве, све молитве Православна Црква лије и излива и шаље Њој. Све су те молитве препуне славе Пресвете Богородице, и Она је у свима молитвама увек испред свих нас. Као да ходатајствује и посредује пред престолом Чудесног Сина Свог, Господа Христа, да нас спасе греха, да нас спасе смрти, да нас спасе пакла. И зато ми православни хришћани толико величамо Пресвету Богомајку. Никога више толико као Њу, после Њеног Божанског Сина, Господа Христа. И како је увек дивна, увек заносно лепа и моћна, она чудесна молитва коју толико пута на дан понављамо у нашим православним молитвама: „*Помињући Пресвету, Пречисту, Преблагословену, Славну Владичицу нашу Богородицу и Приснодјеву Марију, са свима Светима, сами себе и један другог и сав живот свој Христ у Богу предајмо*“.

Не можемо ми предати живот свој Господу Христу без Ње. Само са Њом и са свима Светима ми можемо ући у Царство Небеско, ући у Рај, и наследити сва блага која је Господ Христос дошавши на овај свет дао и даривао. Од нас тражи се само једно – вера. И у вери молитва и љубав и

служење Господу Христу свим бићем и свом душом, свом снагом, свим срцем својим. Заиста, Господ Који нам је донео толика блага, Који нам је даровао Живот Вечни, даровао нам најпре Пресвету Богомајку, Пресвету Богородицу, Која нас је спасла после пада људског кроз нашу праматер Еву, спасла нас греха, смрти, ђавола, кроз Сина Свог Божанског. Њу нам је дао Он. Такву радост, такво благо кад нико се томе није надао!

И ми имајући та блага, како ћемо душу своју људску, човечанску душу своју, и савест, и цело биће своје најбоље употребити у овоме свету и наћи најбољи пут и највећу вечност и вредност за све то? Како? Само верујући у Господа Христа и служећи Му кроз Пресвету Богомајку, вођени Њоме ипредвођени. Нека би нас Она увек крилила и чувала од свакога греха, од сваке страсти, од сваке смрти, од сваког ђавола.

Нека би нас увек сигурним путем, путем молитве, путем поста, путем милосрђа, путем љубави еванђелске, путем кротости и смирености, водила ка Сину Својем, и извела из овог света у онај свет и увела у Царство Небеско. Да тамо заједно са Њом, далеко од Ње, али увек присутни у Њој, славимо Чудесног Сина Њеног Господа Христа. А и Њу, Пресвету Богомајку, Која је Њега родила, Њега, ту Свевредност свих светова, ту Свевредност свих људских светова. Њему преко Богомајке част и слава и сада и увек и кроза све векове. Амин.

ПРАЗНИЧНЕ БЕСЕДЕ, Београд, 1998

Зашто се Хришћани обраћају Богородици као Мајци?

У Свом Страдању, Господ је објавио Јовану Богослову, који је стајао поред Његовог Крста, усиновљење Исусовој Мајци и према томе свим члановима Цркве такође као Њеним чедима. Читамо у Јеванђељу: „А Исус видјевши матер и ученика кога љубљаше гдје стоји поред ње, рече матери својој: Жено, ето ти сина! Потом рече ученику: Ево ти мајке! И од онога часа узе је ученик к себи“ (Јн 19, 26-27). „Кад је Господ већ искупио људе“, пише Свети Игњатије, „и кад је био близу тога да запечати чин искупљења својом драговољном смрћу на Крсту, Богомати је заједно са Његовим вољеним учеником, апостолом Јованом, стајала у близини. Господ се одједном обраћа Богородици која учествује у Његовој искупљеничкој муци. Он јој додјељује одређена права која се тичу човјечанства; права која Она прима од Богочовјека која је заслужила њеним ставом и односом према Богочовјеку. Он је објављује мајком вољеног ученика, и кроз њега- Мајком цијеле обновљене људске расе, према мишљењу и тумачењима Светих отаца“.

Тихон Сисојев

БЕСЕДА

Патријарх Порфирије:

Све оно најдраже и највредније с поверењем препустимо љубави Божјој и промислу Његовом

У име Оца и Сина и Светог Духа. Браћо и сестре, вера није тек једна од особина човека нити је она само психолошки израз људског бића. Вера је темељ, вера је основ, вера је нада, вера је важнија од живота. Сам живот се темељи на вери и израз је живота. И зато вера обухвата читавог човека, све оно што ми јесмо. И вера из тог разлога обликује, управља животима сваког од нас. Али вера има и силу, и моћ, и задатак да обликује и заједницу, да обликује живот једног народа, да постави принципе и смернице, да укаже на истинске и праве путеве живота; једном речју, да формира живот, да организује живот, да роди живот који је у складу са Јеванђељем Христовим, који је у складу са речју Божјом, а који је самим тим у складу са изворним нашим здрављем, који је у складу са здравом, истинском, правом и нормалном природом, нас као личности, као појединаца и нас као заједнице.

Ми, православни Срби, то одлично знамо. Знамо, јер све што је кроз историју нашег народа било прожето вером, све што је запечаћено вером, вером православном, вером у Христа, све што је израз вере, не само да је имало свој значај у простору и у епохи, када је било актуелно и дејствовало по себи, него има свој смисао, свој

значај и за нас данас, иако се можда тицало наших предака пре један век, два, три, пет, десет векова.

Вера зато није ни пука философија, није само нека идеологија. Вера не решава искључиво и само било које од питања са којима смо суочени овде и сада, иако често решава, не зато што је примарни циљ вере да решава та питања, него зато што вера решава суштинска питања, а онда као резултат и као последица, сами по себи решавају се и многи други проблеми. Зато и важи оно да ће се вера по делима познати. И зато и каже: *Да се светли светлост ваша пред људима, да виде ваша добра дела.* Дакле, по делима препознаје се наша вера. По нашим делима, кроз која се вера и пројављује, препознаје се наш однос, наше послушање речи Божјој и наша љубав према ближњима.

Међутим, вера самим тим, будући да се тиче читавог нашег живота, читавог човека, подразумева и жртву, подразумева крст, што ћемо чути у данашњем Јеванђељу. И то не ма какав крст него крст Христов. Вера подразумева да ми узмемо свој крст и пођемо за Христом,

тј. да свој живот доживимо као дар од Бога и да га, колико год до нас стоји, принесемо као ударје љубави Божјој и дарујемо своје ближњем, ко год да је наш ближњи. И чули смо из одељка из посланице апостола Павла који описује живот оних који верују, какав је то живот био. Они су бацани да буду храна зверима, камење се бацало на њих, прогањани су, стругани, једном речју, на сваки начин бивали одбацивани. И то је просто нешто што је у природи нашег опредељења за Бога. Зато што опредељење за Бога подразумева супротстављање духу овог света, правилима живота овог света, философији и мудровању овог света; супротстављање правилу које гласи: *Ја сам бог, све треба мени да се покори, све ми је дозвољено!* Јер томе се супротставља реч Божја која вели: *Љуби Бога читавим својим бићем и ближњега свога као самога себе*, па све до позива да волимо и оне који нам се супротстављају, који себе виде као наше непријатеље.

И отуда, данашње Јеванђеље почиње речима: *Ко призна мене пред људима, признаћу ја њега пред Оцем*, тј. ко исповеди мене пред људима, који исповеда и сведочи своју веру, исповеда речима, сваким својим покретом, читавим својим бићем и потврђује својим животом, ко не прави компромисе са овим светом, попут, рецимо, Пилата. Њему је све јасно, када му је приведен Господ и Пилат треба да Га осуди. Јасно му је да се не ради ни о каквој кривици и да се ради, у најмању руку, о честитом човеку, о човеку врлине, али њему није било једноставно да испуни истину и правду, јер му је више стало било до компромиса са овим светом. Стало му је до тога шта ће људи рећи. Пријавиће га власти која је виша од њега, изгубиће свој положај; плашио се тога, иако да је оправдао или да није осудио Господа, не би погрешно.

Дакле, није довољно да ми само изнутра имамо идеју о томе како постоји Бог у далеким својим висинама, па чак и да верујемо да је моћан, него је потребно и неопходно да тај свој став и ту своју веру потврдимо читавим својим бићем и да исповедимо пред људима своју веру, јер од тога да ли смо ми своју веру исповедили неће зависити само наш живот овде и сада – а он ће, често, када исповедимо своју веру, подразумевати страдање, подразумевати одбацивање – него од тога да ли смо исповедили, потврдили своју веру пред другима, да ли смо признали Бога, Господа Исуса Христа пред људима, зависиће и наш живот у будућем веку,

јер од тога ће зависити да ли ће се Господ нас постидети или не. *Ако признате ви мене пред људима, признаћу Ја вас пред Оцем својим, штавише, даћу вам да будете са десне стране моје када опет дођем.*

Да бисмо исповедили Господа пред људима, неопходно је да узмемо свој крст и пођемо за Њим. А то значи да разумемо да све од Њега зависи, да је Он Алфа и Омега, да је Он почетак и крај, да не постоји ништа из овога света, макар и највредније било у нашим животима, а да је важније од нашег односа са Богом. Штавише, све оно што нам је важно и оно што нам је најважније у нашим животима, имаће свој смисао и своју вредност тек ако се постави у контекст нашег нераскидивог односа са Богом, тј. тек ако оно што нам је најдраже и највредније с поверењем препустимо љубави Божјој и поверавамо промислу Његовом, а нећемо по сваку цену да се спроведе наша воља над оним до чега нам је стало; јер наша молитва гласи: *Нека буде воља Твоја*, за разлику од духа овог света, од човека овог света који каже: *Да буде воља моја*. Замислите колика је ту разлика, не само вербална, не само у речима: од тога *да буде воља Твоја*, а не *да буде воља моја*, зависи све у нашим животима. Огромна је разлика од тога да буде воља моја а не воља Божја. Дакле, тек када све оно што је нама најдраже, највредније и најмилије ставимо у контекст речи *да буде воља Твоја*, онда ће добити своје право место, свој смисао и тек онда ће добити пуну лепоту, пуни значај и за нас.

Зато Господ и каже скандалозну реченицу: *Ко љуби оца или матер већма него мене – није мене достојан и ко љуби сина или кћер већма него мене – није мене достојан*. А у Јеванђељу по Луки још радикалније изражава ову своју скандалозну реч, па каже: *Ко не мрзи оца и матер своју, није мене достојан*. Наравно, на први поглед и на прво слушање шокираћемо се, да ли то Господ хоће да каже да оне који су нам најмилији, најпотребнији, најдражи, да они из којих црпемо смисао свога постојања јер их волимо – а љубав је оно што нам даје смисао постојања и смисао живота – да ли то значи да треба да их одбацимо? Наравно да то не значи то. Али појачаним нагласком, на овај начин, на нашем односу према ономе до чега нам је највише стало, Господ хоће да каже да ти до којих ти је стало, који су смисао твог постојања, муж, жена, брат, сестра, родитељи, деца, добиће пуноћу и вечни смисао, вечни значај за тебе тек ако и они заједно с тобом, у твојој загрљају твоје

и загрљају твоје вере, из твога наручја буду поверавани Богу. А ти ћеш учинити све што је до тебе, опет из љубави, према Богу и из поверења у Њега. А онда ће Господ најпре подарити покој, мир, унутрашњи склад, истинско и право расуђивање. Оно што нам данас веома недостаје је расуђивање. Човек може да расуђује само ако

се труди да живи у складу са законом Божјим, ако има просветљен и просвећен ум, има чисто и топло срце. Ако има помрачен ум, хладно срце, колико год снагу да има и енергију, какву год да има позицију, па чак и ако мисли да има добру намеру, напосто не може дати благородне резултате, не може имати истинских и правих плодова.

ОБОЖЕЊЕ - ЦИЉ ЧОВЕКОВОГ ЖИВОТА

Зато нека би Господ дао, браћо и сестре, да ми узмемо, свако од нас, свој крст, да свој живот видимо као дар од Бога и да све што нам је дато видимо као дар од Бога и да се потрудимо да нам вером нашом Христос, исповедајући Га пред људима, увек буде на првом месту како бисмо и ми били удостојени да Он призна нас пред Оцем својим и да ми добијемо место у Његовој близини у Царству Божјем, где се слави Он, Један у Тројици Бог, Отац и Син и Свети Дух, сада и увек и у векове векова. Амин.

Беседа Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија одржана 15. јуна 2025. године, у Недељу свих светих, у Богородичиној цркви у Земуну

...Данас сам чуо од наше братије: један наш искушеник је добио чоколадну бананицу и, на оном садржају, који се обавезно ишчитава у току поста, пише да има 0,16 млијека у праху. Ем млијеко, ем у праху, и још 0,16. И, он пита своју сабраћу, онако као озбиљно: “Је л’ ово мрсно...?” Није наш циљ да научимо да ишчитавамо садржај намирница, да циједимо маслину да не би било уља, ако је на води, или орах да притискамо, не би ли нешто уља изашло из њега, јер не можеш бити православан ако једеш орах, а ако је дан на води. То је један хаос који је и те како присутан данас у том, назовимо га ипак – јавном мњењу. Јер, то је ипак јавно мњење, а не православна свијест, православни менталитет. Дакле, није то наш циљ. Наш циљ, браћо и сестре – говорим то сада у име пастира – јесте да се ви обожите.

Е, сад, шта је то? Обожење – шта је то? Исцјељење – да, али и ту нам је прва асоцијација на тјелесно здравље, да се обогатимо, и ту одмах падамо на онај најнижи, материјални ниво: да се спасемо из неких животних ситуација и проблема. Међутим, није то наш циљ.

И, за нас, као свештенике Цркве, дакле, пастире апостолског типа – јер, исти је задатак апостола као и мој, ми припадамо Апостолској Цркви. То што ви пред собом немате данас Апостола Петра или Павла или Јована, то не значи да сте ви лишени апостолских благослова. На крају, то и

сами говорите кад исповједате своју Вјеру, кроз Символ Вјере: да вјерујете у Цркву, али не било коју и било какву и било чију, него Свету, једну, исту ону у коју су вјеровали и Свети апостоли. Исту ону Цркву којом су живјели сви наши светитељи: од Светога Саве, па до Светога Николаја, Мардарија или Севастијана.

Дакле, ми ни у чему нисмо лишени благослова које су они имали. Самим тим, и наш циљ не може бити другачији. Наш циљ – сад опет говорим у име светога свештенства, у име свештеника Бога Вишњег – јесте да се ви, браћо и сестре, обожите. Свакако, што каже владика Николај, и да се умножите, али не ради простог умножавања, па да нас буде више на следећим изборима, или сјеверним, јужним, источним или западним трибинама, или у тенковима и рововима, па да се сложимо око ничега, или око неких погрешних идеја и циљева. Свакако, и да се умножимо, и да се сложимо, али ако изостане она врховна купола нашега труда, нашега живљења, дакле, тај степен обожења, онда нема слоге. То ће бити лажна слога, крта, брзо ће пући, брзо ће изневјерити, издати. А, просто умножавање је бесмислено: ето, има нас више у килограмима, или у метрима...

Дакле, обожење је циљ хришћанског живота. То је посебно циљ мисије и дјеловања једног свештеника. Личност о Којој говоримо и Која јесте циљ и смисао нашег сабрања мора бити свима откривена, доступна, приступачна, да би била мила, да бисмо стекли безгранично повјерење у Њу, да бисмо могли свим својим бићем да јој се предамо. Чујете у Цркви: “Поменувши Пресвету, Пречисту, Преблагословену, славну Владичицу нашу Богородицу и Увијекдјеву Марију, са свима светима, сами себе и једни друге и сав живот свој Христу Богу предајмо.” Видите, то није молитва која се изговара једном годишње, за Божић, то је молитва коју Црква непрестано полаже у наша уста. Али, не да би она ту и завршила, него, кроз уста и кроз пажљиво изговарање, да допре до ума, да одагна таму, да одагна бриге, да одагна страхове, да одагна сумње, страсти, програме, планове... Да сав живот свој Њему предамо.

Ви видите: такво инсистирање – јер, то је готово инсистирање Цркве: предај себе Христу, сав живот свој – на таквом степену предавања, а оно је равно одрицању од својега живота, одрицању из перспективе себичности, саможивости, чувања живота. Дакле, ја, предајући сав живот свој Некоме, као да сам га се одрекао, и налазим га у Њему, тек кад Му га предам. Али, сав живот свој! Тек тада ћу га наћи. Ми живимо неку дозирану побожност. Оставимо ми добар комад живота за себе, а Господу дајемо крајеве.

Навешћу један примјер. Долазиш на Литургију пред крај, ако уопште долазиш. А, лијепо си Му предао живот свој, је л' тако? Чак и на том хронолошком плану: дао си Му 5 минута. Он ти нуди Вјечност, нуди ти сву Своју Вјечност, а ти Њега не можеш да удостојиш са 5 минута, да не кажем: сат времена. Он, тебе ради, сишао с Небеса, постао човјек, а ти, као човјек, ради сопственог обожења, ништа не радиш, ништа не дајеш. Дакле, говоримо о таквом степену предавања – потпуног предавања: не само себе, него: сами себе и једни друге и сав живот свој – дакле, све, све, све – Христу Богу предајмо.

Овај Божићни пост, браћо и сестре, није дат да ишчитавамо колико у намирницама има млијека у праху, него да се полако и организовано приближавамо тој Тајни над тајнама која нам је откривена: да Син Божији постаде постаде један од нас, Син Човечији, са конкретним циљем: да нам преда, Својом благодаћу, вјечни живот. Да нас, кроз Цркву, сједини са Собом и да се обожимо.

Таквом предавању и таквој вјери претходи учење Цркве и проповед Цркве. Ви не можете повјеровати у Господа здраво, дубоко, срцем, умом и вољом која је спремна да Га слиједи, да Га слуша, ако вас неко не приведе Њему, ако вам не приближи љепоту Његовога лица, красоту Његове Личности, ако вас не приближи цјелебној сили Његових ријечи, Његовога учења, Његове љубави, која се на посебан начин пројављује у Тајни Цркве и кроз Тајну Литургије. ако не будемо упознати са светим јеванђељем, дакле, Господњом науком, науком спасења, онда нама Црква, у свим својим пројавама, неће бити јасна. И, овај позив и прозба да Му сав живот свој предамо – биће апстрактни. Иако ћемо је упорно изговарати, ми упорно нећемо живот свој Христу Богу давати. Јер, немамо смјелости, нисмо научени да тако живимо, немамо повјерења у Њега. Како ја да Ти предам сав живот свој – па, ја Тебе уопште не познајем! Не знам ја ко си Ти. Да бих Ти се потпуно предао, ја морам да Те упознам, морам да стекнем веће повјерење у Тебе него у себе! Е, зато нам је Црква и одредила Божићни пост: да се кроз њега, на све могуће и расположиве начине, упознајемо са Њим.

Господ наш Исус Христос, Света и Живоначална Тројица, све недостатке, све пропусте, све ће да нам опрости, све, све, све, али ако се не будемо држали ове теме, а то се, пре свега, односи на нас, свештенике, ако упорно не будемо форсирали само ту тему – Господ нам неће опростити. И, сва наша зидања, сви храмови које смо озидали – Господ ће их, по ријечима Светог владике Николаја, порушити – ако не будемо у њима обнављали храм нашега срца. Овај храм биће и мени и вама на осуду – мени посебно, као свештенику – ако из

њега не буду излазиле обожене личности. Има крштених, али нема обожених личности! Обојени – заокружена личност! ви сви овдје сабрани имате свој благодатни потенцијал! Претпостављам да сте овдје сви крштени. У Тајни крштења, ви сте задобили благодатну вјеру, тај благодатни потенцијал, који се односи баш на оно што називамо обожењем. Дакле, ви можете – не само да можете, него сте и позвани – вама је дано да се обожите, да будете једно са Христом!

*Делови предавања о. Рафаила (Бољевића),
“Сијенка и сан”, Бар, 2019.
Извор: saborna-crkva.com*

МОЛИТВЕ ЈУТАРЊЕ И ВЕЧЕРЊЕ

Господе Исусе Христе, Сине Божји, ради молитава пречисте Твоје Матере и свих светих помилуј нас. Амин.

Затим: Слава Теби Боже наш, слава Теби. Царе небески, Утешитељу, Душе истине, који си свуда и све испуњаваш, ризнице добара и даваоче живота, дођи и усели се у нас, и очисти нас од сваке нечистоте и спаси, Благи, душе наше.

Свети Боже, свети Крепки, свети Бесмртни, помилуј нас. (*трипут*)

Слава Оцу и Сину и Светоме Духу, и сада и увек и у векове векова. Амин.

Пресвета Тројице, помилуј нас; Господе, очисти грехе наше; Владару, опрости безакоња наша; Свети, посети и исцели немоћи наше, имена Твога ради. Господе помилуј! (*трипут*)

Слава Оцу и Сину и Светоме Духу, и сада и увек и у векове векова. Амин.

Молитва Господња

Оче наш који си на небесима, да се свети име Твоје, да дође царство Твоје, да буде воља Твоја и на земљи као на небу; хлеб наш насушни дај нам данас; и опрости нам дугове наше као што и ми опраштамо дужницима својим; и не уведи нас у искушење, но избави нас од злога.

ЖИТИЈЕ СВЕТИХ

Преподобномученица Теодосија Тирска

О светој Теодосији Тирској епископ Кесарије

Палестинске Јевсевије, сведок - очевидца, саопштава следеће:

У време када се у нашој земљи већ пет година продужавало гоњење на хришћане од стране нечестивих идолопоклоника, у седамнаести дан месеца априла, на сам празник Васкрсења Христовог, једна побожна и чесна девојка, родом из Тира, којој не беше још осамнаест година, приђе на судишту к везаним за Христа хришћанима, који смело разговараху о Царству Божјем, и стаде их молити да је спомену пред Господом када заврше свој мученички подвиг и предстану Богу. А војници, угледавши девојку како се клања сужњима - хришћанима, ухватише је, и као да је учинила неко страшно рђаво дело, приведоше је к царском намеснику Урбану на истјазаване. А намесник, испунивши се силне јарости и зверске свирепости, стави је одмах на љуте муке: железним ноктима остругаше јој дојке и ребра све до кастију; затим нареди да мученицу, која је једва дисала но светла лица све трпела, утопе у мору.

Тако говори Јевсевије, који је све то својим очима гледао. Осим тога, према другим подацима, свету мученицу Теодосију, после потопљења у мору, Анђели извадише из мора на копно потпуно живу. И она хођаше носећи у својим рукама камен, који

јој беше привезан око врата. Незнабошци је понова ухватише и на судиште приведоше. И би света Теодосија осуђена да је зверови поједу. Али она остаде неповређена од зверова. Најзад мучитељ нареди да је мачем посеку. У часу када јој главу одсецаху, видеше где јој из уста излете голубица, блиставија од злата, и усхођаше ка небу. А када паде ноћ, света мученица се, окружена светим девојкама, јави својим родитељима, сва у превеликом небеском сјају, са златним крстом у руци и венцем на глави, и рече им: Погледајте колика је слава и благодат Христа мога, које сте ме хтели лишити!

А то рече родитељима зато што је они одвраћаху од исповедања Христа и мучеништва. Но она тајно од њих оде к сужњима Христовим, и би ухваћена, мучена, и онда увенчана од подвигоположника свог Христа Исуса, Господа нашег.

Света Теодосија чесно пострада и прослави се 308. године.

СВЕТИ ЈАКОВ

Свети Јаков, син Заведејев и брат светог еванђелиста Јована Богослова, беше један од Дванаесторице апостола. На позив Господа Исуса оставио је рибарске мреже и оца свога, па заједно са својим братом Јованом одмах пошао за Господом (Мт. 4, 21-22). Обојица су слушали проповед Спаситељевоу из пречистих уста Његових и гледали чудеса Његова. И Господ их толико заволе, да Јовану допусти да легне на прси Његове, а Јакову обећа чашу коју сам испи (Јн. 13, 23-25; Мт. 20.23). Но и они толико Господа свог заволеше и толику ревност за Њега показаше, да хтедоше низвести огањ с неба на неверујуће Самарјане да их истребе. И они би то учинили, да им дуготрпљиви Господ није забранио (Лк. 9, 54-56). Овој двојници и апостоу Петру Господ је највеће тајне; пред њима се преобразио на Тавору и показао им славу Свога Божанства; пред њима је туговао пред Своје страдање у врту Гетсиманском. После пријема Духа Светога свети апостол Јаков проповедао је Еванђеље по разним земљама,

земљама, и ишао је до Шпаније. По повратку из Шпаније у Јерусалим, он постаде Јеврејима страшан као гром, јер је неустрашиво проповедао о Христу Исусу да је истинити Месија, Спаситељ света. И препираше се с фарисејима и законцима о Светом Писму, изобличавајући њихову тврдоглавост и неверје. А они, не могући му никако одолети, најмише неког мађионичара Хермогена, да се он препире с Јаковом и посрами проповед његову. Но овај охоли мађионичар не хтеде сам разговарати с Јаковом, већ посла ученика свог Филита, изјављујући: Не само мене лично, него ни ученика мог неће моћи Јаков победити у препирци. У препирци са светим Јаковом Филит не могаде противстати премудрости Духа Светога у апостола, већ као нем умуче и не отвори уста своја да противречи апостола. И познавши истину, умилење се разли по души Филитовој. И Филит се врати к своме учитељу мађионичару, и обавести га да је наука Јаковљева неодољива и да је он чудесима потврђује. И саветова Филит учитељу, да се одрекне своје науке и постане ученик Јаковљев. А охоли Хермоген помоћу мађија дозвола демоне и нареди им да Филита држе на једном месту као окованог и укопаног да се не може маћи, и рече Филиту: Видећу да ли ће те тај Јаков избавити. Тада Филит посла тајно једног човека к апостола и извести га да је помоћу Хермогенових мађија свезан од демона. А апостол му посла свој убрушчић, наређујући му да тај убрус узме и изговори ове речи: Господ дреши свезане, Господ подиже оборене (Пс. 145, 7. 8). – Чим то Филит изговори, одмах се ослободи невидљиве свезаности, јер демони, уплашени од апостоловог убрушчића и силе изговорених речи, оставише Филита и побегоше. Филит се наруга Хермогену, па отрча к светоме Јакову који га поучи светој вери и крсти. Хермоген пак, бесан од јарости и гнева, закле демоне који му служе, да му Јакова и Филита доведу везане. И када се демони приближише дому у коме беху свети Јаков и Филит, Анђео Господњи, по наређењу Божјем, одмах ухвати те демоне, свеза их, и стаде их мучити. И невидљиви демони, мучени силом Божјом, викаху на сав глас свима, говорећи: Апостоле Христов Јакове, смилуј се на нас, јер смо ми по наређењу Хермогеновом свезали тебе и Филита, и ето сада смо сами чврсто везани и љуто мучени. На то свети Јаков рече: Анђео Божји који вас је свезао нека вас одрешу, па идите и доведите овамо Хермогена не учинивши му ништа нажао. Демони тог тренутка бише одрешени, па одјурише Хермогену, шчепаше га и за трен ока поставише свезана пред апостолом. И мољаху апостола да им допусти да своје муке искале на Хермогену. А апостол упита демоне, зашто не везаше Филита као што им Хермоген беше наредио. Демони одговорише: Ми не можемо ни мушицу покренути из твога дома. – И рече апостол Филиту: Господ наш заповеда да за зло узвраћамо добром. Зато одрешу Хермогена, и ослободи га од демона. И би тако. Апостол онда рече Хермогену, ослобођеном од уза демонских: Господ наш не жели да има невољне слуге, који Му под морањем служе, већ оне који Му добровољно служе. Стога иди куда хоћеш. На то му Хермоген рече: Чим изађем из дома твог, мене ће демони убити, јер знам колико је страшан њихов бес. И ја се не могу избавити од њих, ако ме ти не заштитиш. Тада му апостол даде свој путнички штап. Са тим штапом Хермоген оде својој кући, а демони га не нападаше нити уплашише. И тако познавши силу Христову, и видевши немоћ демона, он покупи све своје мађионичарске књиге, па их однесе светоме Јакову, и припавши к ногама његовим, вапијаше: Истинити слуго истинитога Бога, ти спасаваш од погибли душе људске, смилуј се на мене, и прими непријатеља свог за ученика. – И пошто Хермоген би научен светој вери, прими крштење, и по апостоловом наређењу спали све мађионичарске књиге. И би служител Христов, и чињаше чудеса именом Христовим. Видевши то, Јевреји се силно разјарише, и наговорише цара Ирода да дигне гоњење на Цркву Христову и да убије Јакова. И цар Ирод подиже руке да мучи неке од Цркве; и погуби Јакова брата Јованова мачем. И видевши да је то по вољи Јеврејима настаде да ухвати и Петра, кога и баци у тамницу (Д.А. 12, 1-4). А Јевсавије, епископ Кесарије Палестинске, пише о светом Јакову ово: Када Ирод осуди Јакова на смрт, неки Јосија који беше један од клеветника на апостола пред Иродом, видећи јунаштво, храброст, светост и невиност светога Јакова, и познавши истину његове проповеди, покаја се и поверова у Христа, и изненада се показа исповедник Христов. Јер одмах и он заједно са светим апостолом Јаковом би осуђен на смрт. И када заједно иђаху на губилиште, свети апостол исцели једног узетог који лежаше крај пута. И припремајући се за посечење, Јосија моли светог Јакова да му опрости грех клевете који учини у незнању. А Јаков га загрли и целива и рече му: „Мир теби и опроштај! И обојица погнуше главу под мач и бише посечени за Господа. То би 45. године у Јерусалиму. И тако Свети апостол Јаков Заведјев постаде други мученик Христов, после Светог првомученика Стефана. А ученици Светог апостола Јакова, научени Богом, узеше тело свога учитеља и чесно га погребеше. Свете мошти његове почивају у Шпанији, где му се на гробу и до данас догађају исцељења и збивају чудеса у славу Христа Бога, са Оцем и Светим Духом слављеног од целокупне твари вавек, амин.

ПРАВОСЛАВНЕ СВЕТИЊЕ

ПОСЛЕДЊА ЛИТУРГИЈА У СВЕТОЈ СОФИЈИ

“Света Софија је најверније и највеличанственије излагање хришћанске доктрине и хришћанског служења – она представља почетак и крај света; то је њено мистичко значење.”

Свети Николај Охридски и Жички

У данима у којима до нас долазе тужне вести да ће храм Свете Софије (Божије Премудрости – Христа) у Цариграду изгубити статус музеја и поново постати џамија, желимо да упознамо нашу јавност са једним догађајем, који је мало познат не само у српској већ и у целокупној црквеној јавности. Иако је уврежено мишљење да је последња Литургија у Светој Софији служена на дан пада Града 29. маја 1453. године и да по предању никада није завршена, историјски подаци говоре другачије. Храбром, савременим речником речено филмском, акцијом једног војног свештеника и неколицине грчких официра, храм Премудрости Божије је био место евхаристијског сабрања 19. јануара 1919. године. О значају догађаја и храбрости актера сведочи и то да је тада

Света Софија била коришћена као место муслиманске молитве.

Главни јунак ове приче је архимандрит Елефтериос (или Лефтерис) Нуфракис (1872–1941) родом из маленог, планинског села Алонеса у општини Ретимно на острву Крит. Необјашњиво је зашто име оца Лефтериса није ни фуснота у савременој историји Грчке. Захваљујући неколицини новинских чланака с краја 20. и почетка 21. века, као и два књигама[1] његово име постало је познато грчкој јавности, па му је након тога у родном месту подигнут споменик и уређено гробно место, које је до тада било најблаже речено, врло скромно.

Архимандрит Елефтериос служио је као војни свештеник у Другој грчкој дивизији, са којом је учествовао у Малоазијској кампањи и дошао до капија Анкаре, пре него што су доживели страховит пораз на реци Сакарји, који је допринео заустављању грчког продирања на турску територију и преокрену ситуацију у грчко-турском рату (1919–1922) у корист Републике

Турске. Међутим, догађај који нас интересује десио се на почетку 1919. године, када су две грчке дивизије кренуле у савезничку мисију у Украјини. Накратко су се зауставили у Константинопољу, граду снова свих Грка, који је био под управом савезничких снага које су однеле победу у Првом светском рату.

У освит 19. јануара група грчких официра коју су чинили: пуковник Францис, мајор Лиароматис, капетан Стаматис и поручник Николас, предвођени неустрашивим критским свештеником, посматрали су са свог брода Град и Свету Софију. Убрзани пулс у њиховим срцима био је једини сведок тајног договора који су сковали претходне ноћи. План који је предложио отац Елефтериос био је отићи у Свету Софију и одслужити Литургију. Овај нагао, неки би рекли будаласт, план у првом тренутку није наишао на одобрење присутних официра. Знали су да је подухват готово немогућ, Света Софија је била џамија, имала је сталну стражу, а муслимани су били слободни да долазе да се моле кад год су желели и у сваком тренутку се могло десити да Храм буде испуњен људима. Ту су били и њихови војни надређени, који би били против таквог чина, јер би то било окарактерисано као провокација и изазвало би дипломатску олују међу савезницима. Но, отац Лефтерис је донео одлуку и био је

одлучан и истрајан да је спроведе у дело. Замолио је Константина Лиароматиса да му буде појац, а остали ако не желе, нека остану на броду. Мајор Лиароматис се сагласио, а потом су и остали официри одлучили да крену са њима.

Брод који је превозио дивизију био је усидрен на отвореном мору, у близини луке, па се група одважних мушкараца укрцала на чамац којим је управљао *Ромиос*[2] по имену Козма. Локални чамција довезао их је до градског пристаништа и најкраћим путем кроз Град спровео до Свете Софије. Врата Велике Цркве, некада највеће грађевине хришћанства, била су отворена. Стражар их је упитао на турском језику шта желе, али га је љутити поглед пуковника Франциса оставио немог и укоченог. Грци су прекрстивши се са великом побожношћу ушли у Свету Софију. Отац Лефтерис је потом веома емотивно прошапутао 8. стих 5. псалма: “Ући ћу у дом твој, поклониху се са страхом храму твоме светоме.” Свештеник се брзо, без одуговлачења, кретао покушавајући да лоцира место на којем се налазио олтар. Пронашли су два стола, поставивши један на средину уместо Часне трпезе и на њега положили антиминос, који су као и друге богослужбене предмете понели из дивизијске капеле. Други сто су ставили на место жртвеника и на њега положили путир, дискос, звездицу,

копље, кашичицу, прекриваче, убрус, просфору и малу боцу вина. Док су официри припремали богослужбене књиге и кадионицу, отац Елефтериос је услед околности ставио на себе само епитрахил и дао знак поручнику Николасу да упали свеће.

Први пут након 466 година у олтару Свете Софије свештеник је ставши испред антиминос изговорио речи: “Благословено Царство Оца и Сина и Светога Духа, сада и увек и у векове векова!”, а на то је мајор Лиароматис одговорио са: “Амин!”. Литургија је после безмало 5 векова поново служена под куполом храма Премудрости Божије. Група Грка се прекрстила са побожношћу и неверицом да се налазе на евхаристијском сабрању у Светој Софији столећима након што је пала у руке муслимана. Чињеница да су савршавали најважније богослужење на једном од најсветијих места православља испуњавала их је усхићеношћу. Света Литургија је протицала нормално, са светом побожношћу, по вековном богослужбеном поретку. Унутар Свете Софије се поново чуло “Мир свима!”, “Господи помилуј!” и “Јединородни Сине и Речи Божија”, која је написана од стране цара Јустинијана, који је наложио и надгледао изградњу, а потом први ушао у Свету Софију пре освећења 27. децембра 537. године. Након Малог входа отпевали су “Изабраној Војвоткињи”, а потом је Апостол прочитао пуковник Францис. Отац Лефтерис је прочитао празнично Јеванђеље. У олтару је помагао поручник Николас, док је дужност појца обављао мајор Лиароматис.

У међувремену, Турци су почели да улазе у Цркву. Изгледа да једноставно нису могли да схвате шта им се догађа пред очима. Отац Елефтериос наставио је Литургију потпуно несметано. Неустрашивост и непоколебљивост свештеника их је још више збуњивала и они су наставили шокирано да посматрају у тишини, још увек неспособни да схвате шта се заправо догађа у Цркви. Након Јеванђеља дошла је на ред Херувимска песма, током које је отац Лефтерис обавио проскомидију. Број Турака је почео да се увећава. Док је време споро протицало, читава сцена је била тензична, али и незаборавно епска. Када је завршио проскомидију позвао је Николаса да узме свећу и иде са њим током Великог входа. Млади поручник је кренуо са упаљеном свећом, а свештеник је загрмео: “Благочестиви и христољубиви род хришћански...!” У тим тренуцима глас о томе шта се догађа у Великој Цркви Христовој се пронео Градом као пожар и многи локални Грци су дошли у Свету Софију. Пратили су Литургију с одушевљењем, али што дискретније “страха ради јудејског” (Јн 20, 19), тј.

због присутних Турака. Неки од њих нису успевали да задрже сузе, бришући их пре него што Турци виде и пре него што од појединачних капи потече река радосница, коју не би могли зауставити.

Литургија је, у међувремену, дошла до најсветијег дела – анафоре. Отац Нуфракис рекао је гласом пуним емоција: “Твоје од твојих Теби приносећи због свега и за све”. Официри су клекли, а могао се чути глас мајора Лиароматиса како пева: “Тебе певамо, Тебе благосиљамо, Теби благодаримо, Господе, и молимо Ти се, Боже наш.” Убрзо, бескрвна Христова жртва савршена је у Светој Софији након 466 дугих година. Након “Достојно јест”, “Оче наш” и свега осталог по поретку отац Лефтерис брзо је изговорио молитву пре Причешћа и након речи “Са страхом Божијим и вером приступите” сви официри су пришли да приме Крв и Тело Христово, док је Лиароматис запевао: “Благословен који долази у име Господње...”. Док је употребљавао остатак Дарова свештеник је рекао Николасу: “Сакупи све брзо и стави у торбу”. Након молитве после Причешћа и заамвоне молитве свештеник је дао отпуст. Света Литургија у Светој Софији је била одслужена. То је био сан десетина генерација православних, а сада је постало реалност.

Отац Нуфракис и четворица официра били су спремни да напусте Храм и врате се на брод. Света Софија је, међутим, била пуна Турака који су схвативши шта се десило постали бесни и изразито агресивни. Грци су били у непосредној животној опасности. Но, група православних хришћана није устукнула, стали су један уз другог као једно тело и наставили према излазу. Док су Турци почели да гурају Грке и да их ударају, један турски званичник се изненада појавио у пратњи оружане страже. Изговорио је речи које су запањиле све присутне: “Пустите их да прођу”. Речи је изговорио са изразитом мржњом, али тренутно никако није било у интересу његове државе да убије или ухапси грчке официре. Уосталом, две грчке дивизије биле су у то време у Цариграду, а Град је у суштини био у рукама победника у Првом светском рату. Чувши ово Турци су се повукли, а отац Елефтериос и његови пратиоци су напустили Свету Софију и упутили се ка пристаништу где их је чекао Козма са његовим чамцем. Међутим, када су напустили храмовну порту крупни Турчин је замахнуо дебелим штапом са жељом да погоди оца Елефтериоса. Турчин је препознао свештеника као инспиратора и главног организатора овог, за њега и његов народ, скандалозног и понижавајућег догађаја. Иако је отац Лефтерис покушао да избегне ударац, штап га је погодио у раме.

Бол је био неподношљив и он је пао на колена. Ипак, сакупивши снагу, устао је и наставио да корача према пристаништу. У међувремену, мајор Лиароматис и капетан Стаматис успели су да разоружају Турчина, који је био спреман да поново свом снагом удари и докрајчи свештеника. Петорка је напoкoн стигла до обале и ускочила у Козмин чамац, а онда су почели да веслају што су брже могли. Убрзо су се укрцали на грчки ратни брод, сигурни, здрави и са победничким осећајем у срцима.

Међутим, њихов одважни чин на крају је проузроковао неизбежни дипломатски инцидент. Савезници су сви заједно оштро осудили акцију и уложили протесну ноту грчком премијеру Елефтериосу Венизелосу, који је био приморан да јавно укори оца Лефтериса. Но, Венизелос је касније тајно контактирао храброг грчког свештеника и честитао му на неизмерној храбрости и патриотизму који је показао. Отац Елефтериос Нуфракис испунио је велику жељу читавог свог народа и васколиког православног света, чак и ако је то било само накратко.

Овај изузетни свештеник прошао је кроз све ратове своје земље, као војни свештеник. Био је рањаван током Балканских, Првог светског, а живот је завршио након задобијања промрзлина на фронту северног Епира на почетку Другог светског рата. Није изненађујуће што је човек са таквом горућом жељом за слободом свог народа, име – Пајсије – које је добио на крштењу, приликом монашења заменио именом Елефтериос[3]. Када је Мусолинијева Италија преко Албаније напала Грчку отац Елефтериос, који је био на крају 7 деценије живота, јавио се добровољно да иде на фронт. Пошто је повучен из првих борбених редова због поменутих здравствених проблема, сву имовину је завештао Општој болници у Ретимну и Удружењу слепих и слабовидих Грчке. Душу је предао Господу на навечерје празника Преображења Господњег 1941. године. Нека би његов херојски чин из јануара 1919. год. био још један подсетник на важност Свете Софије у животу православних хришћана. У контексту односа хришћанства и ислама није згорег подсетити се чињенице да је Велика Црква Христова подигнута и Богу посвећена 537. год, а да је оснивач ислама рођен 570. год.

јереј Марко Јефтић

На празник Полагања ризе Пресвете Богородице 15/2. јула 2020. у Богородичином граду Младеновцу. Епархија Шу,адијска

Референце

[1] Биографско дело: Αντωνίου Εμμ. Στιβακτάκη, *Αρχιμανδρίτης Ελευθέριος Νουφράκης – Μια εμβληματική μορφή του Ελληνισμού*, Ρέθυμνο, 2015, и књига намења деци: Άννα Ιακώβου, *Συνέβη εις την Πόλη, Αθήνα*, 2014.

[2] Ромеи, Ромеос (гр. Ρωμαίοι; Ρωμαίος) или Ромии, Ромиос (гр. Ρωμιοί; Ρωμιός) су имена по којима су Грци били познати у средњем веку и за време османске владавине.

[3] На српском Слободан, *прим аут*.

Песма Свете Софије

(Средњевековна елегија настала после пада Константинопоља)

Објављује Бог, објављује и Земља,
објављују Небеса,
објављује и Света Софија, Велики
Манастир,
са четристо малих звона и шездесет два
велика звона,
свако звоно и поп, сваки поп и ђакон.
Близу је да изађу Светиње, и да изиде цар,
глас им дође с неба и из уста Ангела:
„Прекините Херувику и нек се спусте
Светиње,
јер је воља Божија да Град постане
турски.
Само пошаљите глас у Франачку да дођу
три лађе,
једна да узме Крст, друга Јеванђеље,
а трећа најбоља: нашу Свету Трапезу,
да нам је не узму пси и обешчасте нас“.
Владичица се потресе и плаче и сузи.
„Заћути Госпођо Владичице, не плачи, не
сузи,
Опет с временом, с годинама, опет ће
Твоје да буде“.

ЦРКВЕНА ИСТОРИЈА

Начало индикта

ЦРКВЕНА НОВА ГОДИНА

Први Васељенски Сабор определио је да црквена година почиње 1/14. септембра. Наша света Црква молитвено празнује почетак Црквене нове године – Начало индикта.

У 6. веку, за време владавине цара Јустинијана Првог (527-565), уведено је рачунање времена по индиктима или индиктионима. Реч индикт потиче од латинске речи *indictio*, а овим појмом називан је посебан указ или одредба којом су у Римској Империји одређиване пореске обавезе становништва за петнаестогодишњи период. Почев од епохе

владавине римског императора Адријана (117-138), сваке петнаесте године, након извршене процене имовине, посебним указом прописиване су пореске обавезе које је сваки становник имао према Римској држави.

Прикупљена средства од пореза била су предвиђена за издржавање римских војника чија је служба трајала петнаест година. Појам индикт, с временом је почео да се употребљава и као јединица у мерењу и израчунавању времена различитих историјских догађаја или пак у датирању појединих докумената. Поврх свега, почев од 312. године, овим појмом се означава и почетак Нове године, који је од тада обележаван 23. септембра, тојест на дан јесење равнодневице, када је прослављан и дан рођења римског императора Октавијана Августа. Од 462. године, почетак Нове године обележаван је првог

септембра, тако се да од тада почетак године подудару са почетком месеца.

Као црквени празник, почетак индикта помиње се још у *Василијевом минологију* из 10. века, где је забележено да је Господ Исус Христос *нама хришћанима даровао овај свети празник који, и ревносно прослављајући, Њему благодаримо.* Наведено сведочанство указује на древност прослављања празника Начала индикта. Поједини литургичари претпостављају да је обичај прослављања поменутог празника установљен још у 4. или 5. веку. Ипак, најстарија релевантна сведочанства о богослужбеном прослављању Начала индикта срећу се тек у 8. веку, у списима светог Теодора Студита.

Служба празника Начала индикта приближава нам суштински смисао и значај молитвеног празновања почетка Црквене нове године. У богослужбеним песмама овог празника узносе се усрдна мољења Богу да благослови венац новог лета благодати Његове. Празнујући почетак Црквене нове године, на светим богослужењима молимо од Господа Који је створио *дане и ноћи, време и године* (кондак празника) да освети и благослови нови годишњи круг, да дарује *плодност земље и благорастворење ваздуха*, али и да благослови и

сачува све нас. Служба овог празника прожета је и благодарењем Господу за сва добра која нам је пружио. У јеванђелском зачалу празника слушамо о Христовом одласку у назаретску синагогу, где је прочитао следеће речи из Књиге пророка Исаије: *Дух Господњи је на Мени, зато Ме помаза да блавестим сиромасима; посла Ме да исцелим скрушене у срцу; да проповедам заробљенима да ће бити пуштени, и слепима да ће прогледати; да ослободим потлачене и да проповедам пријатну годину Господњу* (Лк. 4, 18-19).

Црквена нова година уједно означава и почетак годишњег богослужбеног круга, а њега чине празници које прослављамо у току године. Први у низу тих празника јесте Рођење Пресвете Богородице – Мала Госпојина.

СРПСКА ИСТОРИЈА

Заборављени хрватски злочини у Мачви и Јадру

Крвави пут Титове „Вражје дивизије“ у Првом светском рату наговестио је монструозност која је потом еруптирала у НДХ.

Пре неколико година је у центру градића Осијека освануо је графит „Ј. бат ћемо српску дјецу“.

На ред су, значи, дошла и деца, и то по ко зна који пут. Готово да нема града у Хрватској у коме нису исписани графити „Србе на врбе“, „Срби ван из Хрватске“... Зар то не подсећа на прошлост, на прошли век, на деведесете, седамдесете, на 1941.

годину и на, већ помало заборављену, 1914. годину? На потиснута сећања на зверства хрватских и муслиманских

јединица у Мачви, западној Србији и широм Шумадије у Првом, односно Великом рату.

Хрватским званичницима и гласноговорницима који заговарају наново преиспитивање шта се збивало у Јасеновцу препоручујемо да пре тога малчице

прелистају, у бечким али и у загребачким архивима, документа о националном саставу 42. домобранске Вражје дивизије и Загребачког 13. корпуса, нарочито 36. и 42. пешадијска дивизије те формације.

Др Славко Павичић у књизи „Хрватска војна и ратна повјест и Први свјетски рат“, која је објављена 1943. године, пише да је „најхрватскија“ војна јединица био 13. загребачки корпус, а најелитнија формација 42. домобранска дивизија названа „вражјом“ чији је припадник био и Јосип Броз Тито, а да је у Хрватској и Босни и Херцеговини мобилисано „најмање 500.000 војника“.

Подручје на коме је оперисала вражја дивизија, коју су чинили Хрвати, најтеже је страдало у Првом светском рату. Према попису становништва 1910. године, Подриње је имало 242.420 становника, а десет година касније 186.627. Према аустријском попису из јула 1916, Шабачки округ је имао 76.706 људи мање него 1910. Број мушкараца смањен је за 57.968, а жена за 18.738.

Једно од дивљања аустроугарских војника 1914. године у Мачви, забележено је у селу Дубље код Шапца. Српски војници су у једној кући нашли шесторо заклане деце. У следећој, наишли су на четворо деце са одсеченим главама стављеним поред њих, а петом детету глава је остављена да виси. Деца су била поређана на столовима. У

селима су наилазили на људе обешене изнад кућног прага или повешане о стабла воћака, и то старце, жене и децу, или пак поклане у кућама и двориштима. Када су приупитали преживелог старца какви су то људи који су чинили те страшне злочине, одговорио је: „Не знам ко су, али говоре српски.“

Припадници тих јединица упадали су у села и истеривали из кућа читаве породице, не обазирјући се на узраст, да би их везане конопцима гонили испред себе, као живи заштитни зид, у наступању према положајима српске војске. Из села Лешнице, у овим „заштитним зидовима“ налазиле су се и жене са децом која још нису проходила.

О овим злочинима сведочили су дописник париског „Илустрасиона“ Анри Барби и чувени амерички новинар Џон Рид. Рид је бележио како су људе сабијали у цркве и живе спаљивали, док су војници чекали са пушкама како би докрајчили сваког ко успе да се пробије из тог огња. Писао је о деци која су убијана, череченим девојчицама, силованим женама...

У саставу те дивизије, која је више пута била похваљена за злочиначке подвиге у Србији, били су и Јосип Броз Тито, Влатко Мачек, вођа Хрватске сељачке странке, Славко Кватерник, који ће у априлу 1941. прокламовати хрватско-муслиманско-усташку државу, и Славко Штахмер, који ће 1941. године постати први човек Павелићеве војске. Њихов командант је био озлоглашени Стјепан Саркотић, потоњи ратни гувернер Босне и Херцеговине. За разлику од Чеха, из Осмог (прашког) корпуса

аустроугарске војске, борци хрватских формација никад се нису предавали, борили су се до последњег метка. Када нису имали другог избора осим смрти или предаје, дизали су руке увис. У децембру 1914. године, на прилазима Београду, код Торлака, изгинула је већина припадника 79. Јелачићевог пука, састављеног углавном од Хрвата.

Само за „јуначко држање“ у Мачви, 1. новембра 1914. године, одликовано је на стотине Јужних Словена разним медаљама и ордењем, а на стотине их је унапређено у корпорале, фелдвобеле и цугсфирере... Десетине су добиле Златни орден, који је до 1917. године прављен од

чистог злата. Било је и оних с највишим одликовањима која су постојала у царству Хабзбурга – Орденом витеза Марије Терезије, који је власнику аутоматски доносио баронску титулу и аустријско, односно мађарско племство. После рата, стварањем Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, Београд је им је опростио и пружио руку за историјско помирење.

Аустријски историчар Једличка је писао да се ни у једној држави насталој на рушевинама Хабзбуршког царства није тако благонаклоно односило према бившим официрима аустроугарске војске као у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца. У нову, југословенску војску примани су чак и најосведоченији непријатељи Србије, генерали аустроугарске војске, какав је био случај и са злогласним гувернером Србије за време окупације, Хрватом Салисом Севисом, који је у Београду јавно упозоравао Србе да Аустроугарска има довољно вешала за целу Србију.

У југословенску војску примљен је одмах после проглашења Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца и Славко Кватерник, иако познат као изразити „србождер“. Ступио је у југословенску војску са чином више – потпуковничким. Постављен је за команданта гарнизона у Цељу. Доживео је и ту част да га краљ Александар 1918. прими у „нарочиту аудијенцију“ и, затим, одликује Орденом белог орла.

Сви ови бивши аустроугарски официри, примљени са чином

више у југословенску војску, углавном нису остали верни заклетви коју су положили Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца, односно Краљевини Југославији. Неки су је погазили такође одмах, ставивши се у службу непријатељских држава, а неки 1941, када је основана војска усташке државе. У њој се нашло тачно 3.600 официра југословенске војске, међу којима 31 генерал, 228 пуковника, 245 потпуковника, 254 мајора, 1.005 капетана и 417 поручника.

(Из текста Ивана Миладиновића, Вечерње новости)

Генерал МИЛАН НЕДИЋ - поглед из другог угла

Милан Недић рођен је 02. септембра 1878.

године у Гроцкој од оца Ђорђа, среског начелника и мајке Пелагије, учитељице. Са обзиром да је потомак јунака Првог србског устанка, учесника битке код Чокешине, браће Глигорија и Димитрија Недића, и да му је мајка унука кнеза Николе Станојевића а праунука кнеза Станоја Михаиловића, рођена браћа Милутин и Божидар, један генерал југословенске војске, други потпуковник председник Удружења

ратних војних инвалида, не треба чудити што Милан после завршене ниже Војне академије, 1904. завршава и вишу Војну академију, затим генералштабну припрему и ступа на дужност у војсци.

Чин мајора добија 1910. године. Учествује у Балканским ратовима где бива награђиван бројним одликовањима и медаљама за храброст. 1913. године унапређен је у чин потпуковника. Као најмлађи пуковник за време Првог светског рата служио је у Генералштабу, (чин пуковника добија 1915. године).

Током повлачења преко Албаније његова војска чувала је одступање србске војске. 1916. године именован је за ордонанс-официра краља Петра I. 1918. у пробоју Солунског фронта командује Пешадијском бригадом Тимочке дивизије.

Након рата наставља са службом као командант Пешадијске бригаде, касније бива именован начелником Треће и Четврте армијске области и командантом Дравске дивизијске области. 1923. године добија чин дивизијског ђенерала а 1930. чин армијског ђенерала. Између 1934. и 1935. био је начелник главног Генералштаба југословенске војске а 1939. године је постављен за министра војске и морнарице Краљевине Југославије.

Издвојио бих једну црту из живота Милана Недића. Те 1903. године Милан је био командир дворске страже, када је планиран атентат на краља Александра Обреновића и краљицу Драгу, Милану је план предочио тада капетан Драгутин Димитријевић Апис, организатор атентата. Предложио му је да узме учешћа у акцији. Милан

Недић му тада одговара:

“Господине капетане, ја не убијам своје краљеве. Ово што сте ми рекли, као да ми ништа нисте рекли, јер ја, Милан Недић, не издајем своје другове. Скрећем Вам пажњу да не покушате да

уђете у двор када сам ја на служби, јер ћу у том случају вршити своју дужност”.

Атентат је извршен онда када Милан није био командир дворске страже.

Ово није био усамљен случај када су Миланова савест, част и образ стављени на испит.

Било је битно

напоменути све ово око Милана, јер из свега овога се може закључити о каквој је особи реч. Да би она комунистичка пропаганда Милана као квислинга, иако они који су прихватили и пропагирају ту пропаганду ни сами не знају ко је Видкун Квислинг заиста био, пала у воду.

Комунисти и дан данас покушавају да представе Милана Недића као немачког колаборанта, иако је Милан још 1939. написао чланак против Немачке под називом "Нови drang nach osten" и послао га тадашњем уреднику војног часописа "Ратник" ђенералу Шкекићу који није смео да га објави а министар иностраних послова Цинцар-Марковић забрањује објављивање Недићевог текста. Још један доказ да нема говора о Недићу као колаборационисти јесте тај да када је Италија напала Грчку, Милан захтева од кнеза Павла да га пошаље за команданта Треће армије, да он, како је рекао, натера прво Италијане у Јадранско море а онда да се окрене против Немаца и да се под борбом повуче у Грчку. Кнез Павле и југословенска влада се нису сложили са тиме, Недића смењују са положаја министра, а о свему томе пише Немачка штампа и прозива Недића Великосрбином и србским шовинистом.

По капитулацији југословенске војске, то јест, по окупацији, Немци проналазе Милана и стављају га у кућни притвор под стражом. Чињеница да су Немци страховали од Милановог утицаја у србском народу и до чега тај утицај може да доведе, је тај, што га не пуштају ни да присуствује сахрани свога сина, снајке и унука, страдалих 05. јуна 1941. у познатој смедеревској експлозији.

Затим крећу уцене од страна Немаца, тачније од генерала Хајнриха Данкелмена, немачког војног заповедника у Србији, пошто је Милан одбијао сарадњу са окупатором. Уцена је гласила овако, ако се Недић не прихвати да стане на чело "Владе народног спаса" има се десети следеће:

У Србију се доведе казнене експедиције које би биле састављене од усташа, Бугара и Арбанаса. И не само то, они би и ту, осакаћену, ојађену, у црно завијену Србију, поделили између НДХ, Велике Албаније, Бугарске и Мађарске.

Лично Хитлерова замисао за Србију је била:

Становништво преселити у окупиране просторе Совјетске Русије. Градове у Србији, приликом реализације пројекта, потпуно опколити, извршити претресање, квартал по квартал, улица по улица, кућа по кућа. Поступити као у Шапцу. Ко не може да иде ликвидирати на лицу места.

После оваквих уцена и притисака највиђенијих Срба Милан Недић прихвата бити спасилац србског народа у окупираној Србији. Не смем ни помислити шта би крвници урадили са Србима да је Милан Недић рекао "не". Милан Недић је био свестан коју тежину жртве ставља на своја плећа, сам је рекао:

"Лако је отаџбини дати живот, јер то боли секунд, два. Али није лако дати образ, јер то боли и у гробу. Ви ћете ме стрељати или обесити кад се трагедија сврши. Али ја ћу летети ка рају, видети бар милион Срба, који ми дубоко захваљују, јер их је у животу оставила издаја Милана Недића".

Тако је и било, Милан Недић је спасавао све што се могло спасити, то најбоље сведоче они које је спасао и њихови потомци. Између осталог, Милан је, са Немцима, возом, ишао кроз малтене целу тадашњу НДХ и заробљеним Србима који су били спремни за одлазак у злогласни НДХ логор Јасеновац, пунио вагоне и довозио за Србију, спасавајући их од усташа.

Још која Недићева реч:

"Сарађујем са онима који нас уништавају, јел'да? Колаборирам, кажеш, и то не можеш да поднесеш. Има ствари које се не смеју урадити, тврдиш никад. Слажем се. Али има ствари које се не смеју н е у р а д и т и. Да ли би моја смрт или моје заточеништво могло спасити оне хиљаде људи тамо преко у логорима на Сајмишту и око Сајмишта? Или оне у Јасеновцу, у Госпићу или на Пагу? Спасиће их, можда и парадоксално такозвана моја издаја и спасава неке. Само неке, најжалост. Врло zgodно је бити пун врлина, ако ти живот то допусти - али шта ћемо ако те стави пред избор између чувена два тамна вилајета?"

Број избеглица, у Недићевој Србији био је: 600.000 Срба из западних делова Југославије,

86.000 деце са тог подручја, 150.000 Срба са Косова и Метохије, десетине хиљада Срба из Срема и Бачке, између 20 и 30.000 Словенаца и унитарних Хрвата. За све њих је требало обезбедити храну, дати им кров над главом, обућу и одећу, пружити им лекарску помоћ а децу школовати. Све је то обезбедила влада Милана Недића. Зато нас не треба ни мало чудити зашто је захвални народ прозвао Милана Недића "Србска мајка".

01. октобра 1944. Милан је обавештен од министра Нојбахера да Немци напуштају Србију због продора Совјета. Милан разрешава владу 03. октобра и одлази у Аустрију. Титовој Озни тек крајем 1945. полази за руком да сазна да се он налази у заробљеничком логору сталг VII у Мозбургу који је био под америчком управом. Озна је неумољива у инсистирању да се Недић њима преда. Американци на крају пристају на то али под условом да се Недић врати у Мозбург након саслушања у Београду.

Милан Недић је од 25. децембра саслушаван свакодневно, кривицу нису могли да му установе. У Миланову корист је била и изјава на суду после рата, др Турнера, цивилног управника Београда који је јасно рекао да је Милан Недић категорички одбијао понуде окупатора све док му нису предочили онај ужасан план за Србију и Србе.

Због свега овога, знајући да Милан има огромне шансе да буде на слободи ако се врати у Мозбург, 04. 02. 1946. године, Милан Недића, са трећег спрата зграде бацају на бетон у двориште истражног затвора Озне у улици Кнегиње Љубице бр. 5. То Озна у јавности представља као да је Милан сам скочио кроз прозор. Ко може поверовати у то да се старац од 69 година отргао чуварима и бацио кроз прозор са жичаним решеткама и гвозденим шипкама?!

Они чију је омладину спасавао образовавши у Смедеревској Паланци завод за преваспитавање комунистичке омладине, тзв. "СКОЈ". Буквално их отимао испред стрељачког вода где су требали бити стрељани због комунистичких активности, одлучили су да Милана, без суда, осуде на смрт!

Као што је и сам предвидео, скончао је као мученик.

Милан Недић је знао шта га чека. Рат му је узео не само унука, сина, снаху, брата...

Рат је покушао да му одузме образ и част коју је он дао на жртву отаџбини, Србству, Србима. То није успео да му узме! Узео му је само овоземаљски живот, али он је својом свесном жртвом зарадио онај вечни, вечни живот у Царству Небеском!

(Написао Златко Кун)

ДУХОВНЕ ПОУКЕ КРОЗ ПРИЧЕ

ПАРЧЕНЦЕ ОГЛЕДАЛА И СМИСАО ЖИВОТА

Један студент је на крају предавања питао професора:

– Професоре, који је смисао живота? Студенти, који су се већ спремали да изађу, остали су да чују шта ће професор одговорити.

Затечен, професор је неко време пажљиво гледао студента питајући се да ли је то питање озбиљно или само шала. Схватио је да се студент није шалио, већ је заиста тражио одговор.

Пре него што је почео да говори, из џепа је извукао новчаник, а из њега парченце огледала не веће од једног динара, и почео причу:

– Био сам дечак у време рата. Једног дана сам на улици угледао огледало разбијено у безброј комадића. Био сам мали и нисам имао играчака. Узео сам парченце огледала да се играм.

Одушевило ме то што и тим мајушним огледалцем могу сунчеву светлост да усмерим у нека места и углове где сунце никад није допирало, као што су тамне просторије на северној и хладној страни зграда...

Када сам одрастао, схватио сам да то није била само игра, већ и метафора онога шта бих могао да радим у животу.

И ја сам само делић једног несазнатљивог огледала, које је немогуће упознати у свој његовој величини, сјају и лепоти, али се надам да могу унети бар мало вере, светла, истине, разумевања, доброте и нежности у тамне и скривене кутке људских срца, и можда променити нешто у човеку

чије је срце мрачно. Ако и други људи то примете и схвате, можда ће се потрудити да учине исто – унесу светло тамо где га нема.

Ето, то је за мене смисао живота. Због тога још увек чувам ово парченце огледала, јер ми је својом игром светлости показало пут.

ДОБРО И ЛОШЕ СЕМЕ

Дошли ученици код старца и упитали га:

– Зашто лоше наклоности лако овладају човеком, а добре тешко, и још нису стабилне у души?

– А шта ће се десити ако здраво семе оставимо на сунцу, а болесно посадимо у земљу? – упита их старац.

Ученици одговорише:

– Добро семе које остане без подлоге ће угинути, а лоше ће израсти и дати плодове.

– Тако поступају и људи, – рече им старац. – Уместо да тајно чине добра дела, и да дубоко у души саде добро семе, они их свима показују и на тај начин губе. А своје грехове и недостатке, обрнуто, чувају скривене у души да их други не би видели. Они тамо дубоко урастају и уништавају човеково срце.

РЕЦЕПТ ЗА НЕВЕРИЦУ

Много је људи долазило код оца Амвросија на разговор. Често су тражили од њега поуке и савете за разне животне ситуације.

Једног дана дође неки човек и рече Старцу да је атеиста и да не верује у Бога. Једноставно, он не може да поверује да је неки тамо Створитељ Творац читаве Васељене. Пажљиво га је слушао отац Амвросије и ћутао.

После неколико дана одлучи Старац да узврати посету и пође код атеисте. На дар му је понео лепу и велику слику.

Атеиста се зачуди и рече да лепшу слику у животу није видео.

– Како је лепа ова слика. Реците ми ко је ово насликао? Како се зове њен аутор?

– Како ко? Па нико! – одговори Старац – на столу је лежало празно платно а изнад њега је била полица са уљаним бојама.

И десило се то да се полица заљуљала и неке боје су пале и случајно се разлиле по платну. Резултат тога је ова слика.

– Ви се шалите – насмеја се атеиста.

– То је просто немогуће. Такве прецизне линије, таква комбинација боја, то мора бити дело неког чувеног сликара.

Тада се отац Амвросије осмехну и рече:

– Ви нисте у стању да поверујете да је ова слика настала случајно, без претходне замисли њеног аутора. А хоћете да ја поверујем да је наш прелепи свет са својим шумама и планинама, океанима и долинама, са сменом годишњих доба, са велелепним заласцима сунца и тихим месечевим ноћима, да је све то настало пуким случајем, без замисли његовог Творца?

Светосавско Звонце, 2017, 2022

НЕДЕЉОМ СМО ОБАВЕЗНИ

у

да

сам

...

нећу ићи, па, ући ћу, мало стајати ... па, изаћи ћу ... То не може тако! Сваке недеље крштени човек који себе назива хришћанином ... **ОБАВЕЗАН** је бити у недељу у цркви. **ЈЕДНОСТАВНО ЈЕ ОБАВЕЗАН!** Нема изговора, осим за тешке болести или посао који вам не дозвољава ... На пример, ви сте машиновођа електричне локомотиве, а у недељу имате смену ... Или сте дежурни хирург и оперишете пацијента ... Наравно, овде нема питања ... Доћи ћете у среду, у суботу, у петак – кад будете могли ... Али! Сви остали који имају слободан дан у недељу, обавезни су бити у недељу у храму **УВЕК!** Иначе неће бити духовног раста ... У супротном, биће духовних илузија, самообмане и спорог пропадања ... Иначе ће бити духовних илузија, самообмана и лагано труљење... А да не бисмо трулели, него живели потребан је мали труд ... Почните да се трудите, почните ... Увек у недељу, скочите из кревета на звук будилника и потрчите до најближег храма и стојте у храму на Литургији до самог краја, док не целивате крст...

„Сви ми смо обавезни да недељу будемо у цркви. Увек! У цркву треба идете, не када сам желео (или желела), јер сањао сан, прочешао се Ићи ћу,

Протојереј Андреј Ткачев

Прослављен празник Светог Свештеномученика Милоша Билбије

Свети Свештеномученик Милош Билбија

*Свом Грахову као Светац
Билбија се Милош враћа,
Да пробуди нову вјеру,
Да будемо опет браћа.
Због Гаврила из Обљаја,
Граховскога дичног сина,
Мучили га у сред Ливна,
Као Старог Вујадина.
Мучили га бездушници
На страдалној оној стази,
Али Христову вјеру Милош
У мукама не погази.
Из утробе земље црне,
Након више од сто љета,
Потомци су подигли га,
Да нас снажи душа света.
Сад се њиме Срби куну,
Душа њему опет хрли,
Баи ка Царству Небескоме,
Гдје Гаврила Милош грли!*

Речима ове песме позвали смо све да узму учешћа у молитвеном прослављању Светога Свештеномученика Милоша Билбије које је одржано у недељу, 10. августа, 2025. Део моштију овог Божијег угодника чува се у нашем храму. Он је пострадао за истину и правду од стране Аустријанаца, чувајући своју веру и образ.

Нека би његовим светим молитвама и Господ дао нама снаге и љубави да корачајући стопама наших светих предака и ми се с њима сјединимо у Царству Небескоме. Амин!

Протонамесник Симиша Милутиновић

Радосни Српски Дани 2025

”Благо народу којему је Бог Господ, племену које је Он изабрао себи за наслеђе....

Гле, око је Господње на онима који Га се боје и на онима који чекају милост Његову.”

(Псалам 33: 12, 18)

Овим псалмским речима се уподобљава наш народ српски! Етички народ Божији народ опредељен за Бога и очување своје свете вере православне. Где год да живи наш српски народ се по урођеној исконској инерцији окупља око своје свете Цркве и укључује у црквену заједницу. Слава Господу Богу и хвала Светом Сави који нам је то издејствовао као најдрагоценији дар који један народ може да поседује.

Српски дани нису само јело и пиће! Српски дани су много више и много дубље значајни. То је прилика да се срби окупе сви на једном месту, да се дружимо и видимо драге људе које иначе због урбаности живота не можемо да видимо или да са њима попричамо. Да се покажемо достојни наследници својих српских предака и великана. Ови, 19. Српски Дани су заиста одисали јединством и миром и заблистали су великом радошћу свих присутних због завршених радова инсталације новог мраморног пода у Цркви. Као што то и приличи сви гости су при доласку прво

улазили у Свети Храм да целивају иконе и упале свеће и свима је био осмех на лицу због Храма који је засијао још у већој лепоти због мраморног сјајног пода. Велико хвала нашем протонамеснику оцу Синиши Милутиновић који је месецима радио на остварењу овог пројекта раме уз раме са Генералним спонзором црквеног пода господином Дејаном Нешићем.

Поред великог броја гостију учесника културно-уметничког програма који сваке године учествују и доприносе да Српски Дани буду садржајни специјални гости ове године су биле Фолклорне Групе: *Младост* из Париза и *Дрина* из Сијатла. У српским фолклорним играма садржана је традиција нашег народа, етика нашег бића и породице, карактеристике српских подручја и региона у сликовито украшеним народним ношњама и покретима. Вековни лепо обичаји преносе се са колена на колена заувек блистајућим народним ношњама.

По први пут на нашим Српским данима имали смо прекоокеанске госте Групу *Младост* из Париза коју смо дочекали најлепше што смо могли, а они су заузврат поклонили

неколико дивних кола од којих су нека била премијерна за нашу заједницу. Играла су *Еро с оног свијета*, *Игре из околине Београда*, *Српске сватовске игре из Косовског Поморавља-Гњилане* и *М'ндра мја* – Влашке игре из околине Неготина, село Кобишница.

Драга деца и омладина из Сијатла, из Групе *Дрина* су такође дошли да својим дивним наступима улепшају наш фестивал. Ова група је оставила велики утисак на публику и на организаторе свог своје професионалности. Иако су сви јако мали и млади наступали су сјајно и одушевили су све својом једнообразношћу и одличном припремом за наступе.

Треба се свакако захвалити и нашим сталним гостујућим групама из блиских нам заједница од којих неки већ ево скоро другу деценију долазе и наступају на нашим Српским данима: То су наша домаћа Рекреативна Група *Ђердан*, Руска фолклорна група *Јаблочек*, Шпанска плесна група *Фламенго*, Руска плесна група *Радост* и Бугарски фолклорни ансамбли. По први пут ове године имали смо наступе Плесне групе из

Венецуеле и Народног музичког оркестра из Чилеа. Захвални смо и канадском Гудачком оркестру *Балкан Шмалкан* који негују српску музику и који су допринели дивној атмосфери. Домаћини програма чланови ФГ *Млада Србадија* на челу са председницом Драганом Мракић и *Хор Обилић* на челу са диригентом Надом Раковић су и ове године осветлили образ својим наступима и много помогли у организацији још једног успешног фестивала. Благодаримо свим организаторима који су уложили вишедневне напоре у припремама и организацији фестивале, пропустили дечије рођендане и своје личне обавезе – само да би осигурали да Српски Дани буду на највећем могућем нивоу.

Многи су помагали и хвала Господу да смо имали

толико добровољаца од којих је било доста деце и омладине. Хвала Драгану Петровићу који је са одабраном екипом младих два дана водио бригу о озвучењу и тонској обради програма и у вечерњим сатима свирао за госте. КСС на челу са председницом Снежаном Билић се потрудило да све буде укусно и на време! Сладили смо се и

частили свим њиховим специјалитетима. Наравно без печења и српских ћевапа није могло да прође и велико хвала свима који су помагали а нарочито Зорану Плавшићу и Петру Атанацковићу који су заједно са Љубомиром Котуром данима организовали добровољце и набавку тако да би све било спремно.

Листа волонтера који су помагали би била велика зато у име наше ЦШО Светог Архангела Михајла од срца хвала свима који су на било који начин помогли у организацији Српских Дана.

На крају, велико хвала свим Спонзорима који су и ове године својим финансијским прилогом, а многи од њих и радом, помогли да Српски дани буду успешни и да се скупе средства за опстанак и напредак наше ЦШО Св. Архангела Михајла. Имена свих спонзора су истакнута на црквеном вебсајту и биће објављена у нашем црквеном часопису.

Љиљана Тољевећ

МЛАДА СРБАДИЈА

ФОЛКЛОРНИ АНСАМБЛ МЛАДА СРБАДИЈА

FOLKLORE GROUP *MLADA SRBADIJA* SEASON 2025/2026

**WELCOMES ALL TO
REGISTER TO OUR
FOLKLORE CLASSES!**

**REGISTRATIONS ARE
OPEN UNTIL
SEPTEMBER 21, 2025**

**Позива све старе и нове
чланове да се упишу за
2025/2026 сезону
Сва омладина и деца су
добро дошли!**

E-MAIL:

Mlada.srbadija.vancouver@gmail.com

Упис у школу – Гимназијалци 2025/2026

„Улазите сада у ново раздобље вашег живота. Нови су изазови пред вама. Гдје год се налазили, Црква је увијек уз вас, а ви увијек бирајте Истину, Добро и Правду. Ако вам се понекад учини да је пречица лакши пут, да носи више користи, будите сигурни да се ради о привременом задовољству које брзо пролази.“

Епископ Кирило у обраћању свршеним матурантима шеснаесте генерације Српске православне опште гимназије *Кантакузина-Катарина Бранковић*, поводом додијеле свједочанстава о завршеном испиту државне матуре.

Просветни рад Српске Школе Св. Василије Острошки Гимназијалци

**отварају учионицу омладини од 13-18 година и позивамо све да се упишу
у 2025/2026 академску годину.**

Потребно је да гимназијалац:

- Говори, чита и пише на српском
- Воли Цркву и да жели да научи о својој вери и богослужењима
- Воли српску историју и да жели да научи о славним догађајима
- Жели да се дружи са осталом српском омладином
- Жели да буде добар математичар
- Жели да постане и остане члан наше црквено-народне заједнице

Жели да узме учешћа у раду и напретку наше ЦШО

Захвални смо Господу Богу да је наша Српска Православна Црква и Српска Школа Св. Василије острошки увдели велику потребну оснивања часова и програма за српску омладину од 13 до 18 година.

Ми смо кренули са Гимназијалцима од прошле године и прва генерација је добила сведочанства. Нисмо усамљени у својој тежњи и напорима да оплемењујемо ум и помажемо образовни развој деце и да им обезбедимо додатни простор за очување српске вере, историје, традиције, језика и културе уз предмете природних наука, математике и физике.

Многе митрополије и епархије такође уз помоћ Божију улажу много енергије и просветног рада у гимназијски узраст и као пример наводимо Митрополију загребачко-љубљанску чија Српска православна општа гимназија *Кантакузина-Катарина Бранковић* је извела на пут 16 генерација матураната.

Настава за наше Гимназијалце одвијаће се сваке недеље у омладинским просторијама наше Цркве од 9:30-12:00

Настава почиње 21. септембра и тог дана у склопу Св. Литургије биће призив Духа Светога на почетку школске године.

Добро дошли!

СРПСКА ШКОЛА СВ. ВАСИЛИЈЕ ОСТРОШКИ

Узраст 5-12

Упис 2025/2026

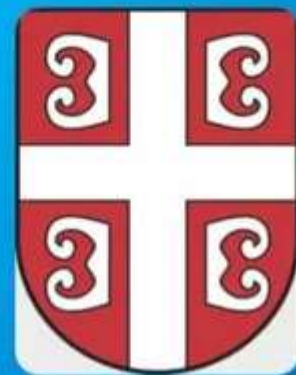
Упис траје од 20. августа до 14. септембра.

Настава почиње 14. септембра

**21. АВГУСТ - ПРИЗИВ СВЕТОГА ДУХА ЗА
БЛАГОСЛОВ НА ПОЧЕТКУ ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ**

Српска Црква св. Архангела Михајла
7837 Canada Way, Burnaby BC
spc.skolasv.vasilijeostroski@gmail.com

ВЕЧЕ СВИХ СРБСКИХ ЗЕМАЉА

Резервације карата:
Биља 778-385-8245

Улазница: \$60

ЦШО Св. Архангела Михајла
7837 Canada Way, Burnaby, BC

11. ОКТОБАР

19:00 Вечера

Музика:

Анис

Миланка и

Марио

божија пројављује где год је вера жива.

Дођите зато драга браћо и сестре да се заједно окупимо око наше Мајке Цркве и заједно узнесемо молитве Господу за спас рода српског, напредак и вековечност свих Српских земаља.

СПОРТСКО-ХУМАНИТАРНИ ТУРНИР У БРЗОМ ШУТИРАЊУ ТРОЈКИ,
ПЕЉС МИНИ ТАЈММЕНЕ - ШУТ СА ПОЛА ТЕРЕНА.

„ЗЛАТНИ“ КОШ СА
ЕВРОПСКОГ ПРВЕНСТВА!

**ТРОЈКА
ИЗ БЛОКА**

**ВАНКУВЕР
КАНАДА**

- На терену поред Храма Св. Архангела Михаила
7837 Canada Way, Burnaby, BC V3N 3K8, Canada
- Недеља, 21. септембар
Почетак: после Св. Литургије и
агапе ручка (пријаве почињу
око 13h)
- Учешће: \$30, уз мајицу са Ванкувер турнира

Пријава на тел:
778-995-3345 или 469-964-9486
szsamerika@gmail.com

С љубављу вас позивамо да нам се придружите да овај свечани дан проведемо сложено у молитви, љубави и добрим делима.

Тројка из блока је спортско-хуманитарни пројекат **Хуманитарне организације Срби за Србе**, чија је мисија да прикупља помоћ за социјално угрожене вишедетне породице кроз турнире у брзом шутирању тројки у градовима широм света. Пројекат који је покренут 2012. године уз подршку **кошаркашких савеза Србије и Републике Српске**, као и бројних кошаркашких и спортских

клубова, постао је убрзо светски познат спектакл који се спортом бори против сиромаштва.

Драга браћо и сестре,

Наша Црквеношколска општина у сарадњи са хуманитарном организацијом **Срби за Србе** организује, трећу по реду, **хуманитарну акцију Тројка из блока**.

Овогодишња Тројка одржаће се у **недељу 21. септембра после Свете Литургије и славског ручка**, поводом празника Мале Госпојине и славе нашег црквеног хора.

Тројка из блока се спроводи кроз спорт, окупљање, забаву и дружење младих људи, познатих личности из света спорта, културе и музике, као и великог броја поносних спонзора и добротвора.

*С Божјим благословом,
Свештеник Сениша Милутиновић*

PRIEST'S LETTER

Dear Brothers and Sisters,

A new school year is upon us. A new year, yet the problems remain the same. Children who attend schools and universities, along with their parents, are constantly facing the challenges and struggles that weigh on young hearts.

Parenthood is both a great responsibility and a great dilemma. Fatherhood and motherhood have always been blessings, but also heavy burdens. Has parenting become an unbearable weight today? It seems for many, it has. More and more young people consciously avoid marriage, or at least the kind of marriage the Church views as a blessing. We see couples with dogs and cats, the so-called “pet parents,” opting to care for animals rather than children. Meanwhile, many express fears that raising children is too expensive, that the ideology is broken, and that they don't want their children to grow up in this society, etc.

These views, complaints, and lifestyles weren't created by any of us. They are the reality in which many young people today live. Our responsibility as Orthodox Christians is that we fail to provide a strong, clear example of what it means to be a good parent. This is not a problem unique to this time or this world; it's something humanity has struggled with for a long time. And for a long time, it's been an issue in our own nation.

“My people, their oppressors are children, and women rule over them” (Isaiah 3:12). The ancient prophet Isaiah reminds us that when the natural order of the family is disrupted, the whole nation suffers. Here, we're not talking about natural love and respect, which should be the foundation of every family, but about unhealthy principles that have taken over, like the saying “Happy wife, happy life.” While often said in jest, this phrase captures a reality in many marriages today, where the concept of marriage is reduced to such a

shallow idea. It's sad and tragic if the foundation of marital unity becomes about appeasing one person, rather than mutual love and understanding.

In many homes today, children call the shots. Parents surrender unquestioningly to their children's will and needs, which ends up doubling the burden on the family. In our desire to raise children who are well-educated and “of the times,” we no longer view them as future mothers and fathers, but as future engineers, doctors, athletes, etc. Out of fear of depriving them of any opportunity, we're often ready to outsource the most basic parenting tasks to someone else who can do it “professionally” because they're paid for it. Let me give a simple example: sending kids to a bike-riding camp. We're now sending children to a camp to learn how to ride a bike?! If we can't teach them something as basic as this, can we be sure that we are capable of teaching them more valuable and important life skills and lessons?

If my logic is that school should educate them, the Church should teach them to pray, sports should keep them healthy and active, etc., what's my role in my child's life? Let's pause for a moment, lift our eyes from our daily tasks, and look around us. We often avoid responsibility, make excuses, and blame others.

Time is short, life moves quickly, and children grow up fast. Let's use every opportunity to be strong pillars and examples for our children—of a righteous marriage, faith, honesty, and good behavior. It's our responsibility to set an example of love and harmony in marriage for the younger generation. In the years ahead, as a nation, we need to transform and turn toward the Lord, for that's our only sure refuge.

Reverend Sinisa Milutinovic

Nativity of the Virgin Mary the Theotokos

Discourse on the Nativity of the Theotokos

By Saint Andrew, Archbishop of Crete

The present Feast is for us the beginning of feasts. Serving as boundary to the law and to prototypes, at the same time it serves as a doorway to grace and truth. "For Christ is the end of the law" (Rom 10:4), Who, having freed us from the letter (of the law), raises us to spirit.

Here is the end (to the law): in that the Law-giver, having made everything, has changed the letter in spirit and gathers everything in Himself (Eph 1:10), enlivening the law with grace: grace has taken the law under its dominion, and the law has become subjected to grace, so that the properties of the law not suffer reciprocal commingling, but only so that by Divine power, the servile and subservient (in the law) are transformed into the light and free (in grace), so that we are not "in bondage to the elements of the world" (Gal 4:3) and not in a condition under the slavish yoke of the letter of the law. Here is the summit of Christ's beneficence towards us! Here are the mysteries of revelation! Here is the theosis [divinization] assumed upon humankind, the fruition worked out by the God-Man. The radiant and bright descent of God for people ought to have a joyous basis, opening to us the great gift of salvation. Such also is the present feastday, having as its basis the Nativity of the Theotokos, and as its purpose and end, the uniting of the Word with flesh, this most glorious of all miracles, unceasingly proclaimed, immeasurable and incomprehensible.

The less comprehensible it is, the more it is revealed; and the more it is revealed, the less comprehensible it is. Therefore the present God-graced day, the first of our feastdays, showing forth the light of virginity and the crown woven from the unfading blossoms of the spiritual garden of Scripture, offers creatures a common joy. Be of good cheer, it says, behold, this is the Feast of the Nativity of the Virgin and of the renewal of the human race! The Virgin is born, She grows

and is raised up and prepares Herself to be the Mother of the All-Sovereign God of the ages. All this, with the assistance of David, makes it for us an object of spiritual contemplation. The Theotokos manifests to us Her God-bestown Birth, and David points to the blessedness of the human race and wondrous kinship of God with mankind. And so, truly one ought to celebrate the mystery today and to offer to the Mother of God a word by way of gift: since nothing is so pleasing to Her as a word and praise by word. It is from here also that we receive a twofold benefit: first, we

enter into the region of truth, and second, we emerge from the captivity and slavery of the written law. How so? Obviously, when darkness vanishes, then light appears; so also here: after the law follows the freedom of grace.

The present day solemnity is a line of demarcation, separating the truth from its prefigurative symbol, and ushering in the new in place of the

old. Paul, that Divine Trumpet of the Spirit, exclaims about this: "If anyone is in Christ, he is a new creature; old things pass away and behold, all things have become new (2 Cor 5:17); for the law made nothing perfect, but the bringing in of a better hope did, by which we draw near to God" (Heb 7:19). The truth of grace has shown forth brightly. Let there now be one common festal celebration in both heaven and on earth. Let everything now celebrate, that which is in the world and that beyond the world. Now is made the created temple for the Creator of all; and creation is readied into a new Divine habitation for the Creator. Now our nature having been banished from the land of blessedness receives the principle of theosis and strives to rise up to the highest glory. Now Adam offers from us and for us elements unto God, the most worthy fruit of mankind: Mary, in Whom the new Adam is rendered Bread for the restoration of the human race. Now is opened the great bosom of virginity, and the Church, in the matrimonial manner, places upon it a pure, truly spotless pearl.

Now human worthiness accepts the gift of the first creation and returns to its former condition; the majesty darkened by formless sin, through the conjoining by His Mother by birth "of Him Beauteous by Goodness," man receives beauty in a most excellent and God-seemly visage. And this creating is done truly by the creation, and recreation by theosis, and theosis by a return to the original perfection! Now a barren one has become a mother beyond expectation, and the Theotokos has given birth without knowing man, and She sanctifies natural birth. Now the majestic color of the Divine purple is readied and impoverished human nature is clothed in royal worthiness. Now, according to prophecy, sprouts forth the Offshoot of David, Who, having eternally become the green-sprouting Staff of Aaron, has blossomed forth for us with the Staff of Power: Christ.

Now from Judah and David is descended a Virgin Maiden, rendering of Herself the royal and priestly worthiness of Him Who has taken on the priesthood of Aaron according to the order of Melchizedek (Heb 7:15). Now the renewal of our nature is begun, and the world responding, assuming a God-seemly form, receives the principle of a second Divine creation. The first creation of mankind occurred from the pure and unsullied earth; but their nature darkened its innate worthiness, they were deprived of grace through the sin of disobedience; for this we were cast out of the land of life and, in place of the delights of Paradise, we received temporal life as our inheritance by birth, and with it the death and corruption of our race.

All started to prefer earth to heaven, so that there remained no hope for salvation, beyond the utmost help. Neither the natural nor the written law, nor the fiery reconciliative sayings of the prophets had power to heal the sickness. No one knew how to rectify human nature and by what means it would be most suitable to raise it up to its former worthiness, so long as God the Author of all did not deign to reveal to us another arranged and newly-constituted world, where the pervasive form of the old poison of sin is annihilated, and granting us a wondrous, free and perfectly dispassionate life, through our re-creation in the baptism of Divine birth.

But how would this great and most glorious blessing be imparted to us, so in accord with the Divine com-

mands, if God were not to be manifest to us in the flesh, not subject to the laws of nature, nor deign to dwell with us in a manner known to Him? And how could all this be accomplished, if first there did not serve the mystery a Pure and Inviolable Virgin, Who contained the Uncontainable, in accord with the law, yet beyond the laws of nature? And could some other virgin have done this besides She alone, Who was chosen before all others by the Creator of nature?

This Virgin is the Theotokos, Mary, the Most Glorious of God, from Whose womb the Most Divine came forth in the flesh, and by Whom He Himself arranged a wondrous temple for Himself. She conceived without seed and gave birth without corruption, since Her Son was God, though also He was born in the flesh, without

mingling and without travail.

This Mother, truly, avoided that which is innate to mothers but miraculously fed Her Son, begotten without a man, with milk. The Virgin, having given birth to the One seedlessly conceived, remained a pure Virgin, having preserved incorrupt the marks of virginity. And so in truth She is named the Mother of God; Her virginity is esteemed and Her birth-giving is glorified. God, having joined with mankind and become manifest in the flesh, has granted Her a unique glory. Woman's nature suddenly is freed from the first curse, and just as the first brought in sin, so also does the first initiate salvation also. But our discourse has attained its chief end, and I, celebrating now and with rejoicing sharing in this sacred feast, I greet you in the common joy. The Redeemer of the human race, as I said, willed to arrange a new birth and re-creation of mankind: just as the first creation, taking dust from the virginal and pure earth, where He formed the first Adam, so also now, having arranged His Incarnation upon the earth, and so to speak, in place of dust He chooses out of all the creation this Pure and Immaculate Virgin and, having re-created mankind in His Chosen One from among mankind, the Creator of Adam is made the New Adam, in order to save the old.

Who indeed was This Virgin and from what sort of parents did She come? Mary, the glory of all, was born of the tribe of David, and from the seed of Joachim. She was descended from Eve, and was the child of Anna. Joachim was a gentle man, pious, raised in God's law. Living prudently and walking before God he grew old without child: the years of his prime provided no continuation of his lineage. Anna was likewise God-loving, prudent, but barren; she lived in harmony with her husband, but was childless. As much concerned about this, as about the observance of the law of the Lord, she indeed was daily stung by the grief of childlessness and suffered that which is the usual lot of the childless -- she grieved, she sorrowed, she was distressed, and impatient at being childless.

Thus, Joachim and his spouse lamented that they had no successor to continue their line; yet the spark of hope was not extinguished in them completely: both intensified their prayer about the granting to them of a child to continue their line. In imitation of the prayer heard of Hannah (1 Kings 1: 10), both without leaving the temple fervently beseeched God that He would undo her sterility and make fruitful her childlessness. And they did not give up on their efforts, until their wish be fulfilled. The Bestower of gifts did not condemn the gift of their hope. The unceasing power came quickly in help to those praying and beseeching God, and it made capable both the one and the other to produce and bear a child. In such manner, from sterile and barren parents, as it were from irrigated trees, was borne for us a most glorious fruition -- the all-pure Virgin. The constraints of infertility were destroyed -- prayer, upright manner of life, these rendered them fruitful; the childless begat a Child, and the childless woman was made an happy mother. Thus the immaculate Fruition issuing forth from the womb occurred from an infertile mother, and then the parents, in the first blossoming of Her growth brought Her to the temple and dedicated Her to God. The priest, then making the order of services, beheld the face of the girl and of those in front of and behind, and he became gladdened and joyful, seeing as it were the actual fulfillment of the Divine promise.

He consecrated Her to God, as a reverential gift and propitious sacrifice -- and, as a great treasury unto salvation, he led Her within the very innermost parts of the temple. Here the Maiden walked in the upright ways of the Lord, as in bridal chambers, partaking of heavenly food until the time of betrothal, which was preordained before all the ages by Him Who, by His inscrutable mercy, was born from Her, and by Him Who before all creation and time and expanse Divinely begat Him, and together with His consubstantial and co-reigning and co-worshipped Spirit -- this being One Godhead, having One Essence and King-

dom, inseparable and immutable and in which is nothing diverse, except the personal qualities. Wherefore, in solemnity and in song I do offer the Mother of the Word the festal gift; since that He born of Her hath taught me to believe in the Trinity: the Son and Word Without-Beginning hath made in Her His Incarnation; the Father begetting Him hath blessed this; the Holy Spirit hath signed and sanctified the womb which incomprehensibly hath conceived.

Now is the time to question David: in what did the God of all forswear

him? Speak, O Psalmist and Prophet! He hath sworn from the fruit of my loin to sit upon my throne (Ps 131/132:11). Here in this He is forsworn and wilt not break His oath, He hath forsworn and His Word is sealed with a deed! "Once -- said he -- I forswear by My Holiness, that I lie not to David; his seed wilt prevail forever, and his throne, like the sun before Me and like the moon coursing the ages: a faithful witness also in heaven" (Ps 88/89:35-38). God hath fulfilled this oath, since it is not possible for God to lie (Heb 6:18). Consider this: Christ in the flesh is named my Son (Mt. 22: 42), and all nations will worship my Lord and Son (Ps 71/72:11), seeing him sit upon a virginal throne! Here also is the Virgin, from Whose womb the Pre-eternal One issued forth, incarnated at the end of the ages and renewing the ages, likewise sprung forth from my loins! All this is so! People of God, holy nation, sacred gathering!

Let us revere our paternal memory; let us extol the power of the mystery! Each of us, in the measure given by grace, let us offer a worthy gift for the present feast. Fathers -- a prosperous lineage; mothers -- fine children; the unbearing -- the not-bearing of sin; virgins -- a twofold prudence, of soul and of body; betrothed -- praiseworthy abstinence. If anyone of you be a father, let him imitate the father of the Virgin; and if anyone be without child -- let them make harvest of fruitful prayer, cultivating a life pleasing to God. The mother, feeding her children, let her rejoice together with Anna, raising her Child, given to her in infertility through prayer. She that is barren, not having given birth, lacking the blessing of a child, let her come with faith to the God-given Offshoot of Anna and offer there her barrenness. The virgin, living blamelessly, let her be a mother by discourse, adorning by word the elegance of soul. For a betrothed -- let her offer mental sacrifice from the fruits of prayer. All together rich and poor, lads and maidens, old and young (Ps 48:2, 148:12), priests and levites -- let all together keep the feast in honor of the Maiden, the Theotokos and the Prophetess: from Her has issued forth the Prophet, foretold by Moses, Christ God and Truth (Dt 18:15). Amen.

Belgrade, where he received a degree in theology at the university of Belgrade.

In 1926 he was tonsured a monk, receiving the name John, after saint John of Tobolsk, who was a distant relative of his. He was made a deacon and shortly after ordained to the priesthood. For the next several years he taught at a Serbian high school until he was assigned to serve as an instructor of theology in a seminary in Bitola, Macedonia. The principle at the time was saint Nikolaj Velimirovic. In 1934, despite his own protests, Hieromonk John was elevated to the rank of Bishop over the Diocese of Shanghai. For fifteen years Bishop John painstakingly labored for his flock. He aided in the completion of a cathedral, a hospital, a gymnasium, a nursing home, a public canteen, a commercial school, and he personally founded an orphanage for many of the local children and Russian refugees. At its peak the orphanage housed around 3500 children.

In 1949, the Russian refugees fled from the Chinese communists to the Philippines. Around 3500 orphans and 2000 laymen inhabited the island of Tubabao. Bishop John quickly went to Washington and was able to convince the members of congress to grant the refugees permanent residency. Shortly after this he was elevated to the rank of Archbishop. Saint John would spend the remainder of his life laboring for his parishioners. He committed countless hours writing to his spiritual children, serving the divine liturgy daily, and visiting the sick in hospitals. He fell asleep in the lord on July 2nd, 1966, while on a trip to Seattle and was officially glorified in 1994. There is much more on the life of saint John, and I strongly encourage anyone who is interested to dive deeper into his life and the many miracles which occurred through the grace of God by this wonderful man.

Saint John & The Orphans

anyone who is interested to dive deeper into his life and the many miracles which occurred through the grace of God by this wonderful man.

Blessed Saint John, Pray for us!

Saint John, Archbishop of Shanghai And San Francisco

Saint John Maximovich was born in 1896 in the village of Adamovka (present day Ukraine). He was given the name Mikhail at his baptism, after Saint Archangel Michael. As a young boy he would get sick quite often and did not have much of an appetite for food. During his studies, he is said to have spent more time reading the lives of the saints than attending classes. Nevertheless, he was a great student and received a law degree at the age of 22. Soon after, he and his family fled during the Russian civil war and went to

Prepared by Nikolaj Petrovic

King Stefan Dragutin of Serbia

King Stefan Dragutin of Serbia, born as the eldest son of King Stefan Uroš I and Queen Helen of Anjou, played a significant role in the complex political landscape of medieval Serbia and its relations with neighboring Hungary. Dragutin married Catherine, the daughter of Hungarian royalty, which secured a political alliance and strengthened ties between the two nations. In 1276, he rebelled against his father with Hungarian support, forcing Stefan Uroš I to abdicate. Following his ascension to the throne, Dragutin pursued a policy different from his father's centralizing efforts, redistributing some lands to his mother as appanage, which marked a shift in governance style.

However, a serious riding accident in 1282 led him to abdicate in favor of his younger brother, King Milutin, while he retained the northern territories along the Hungarian border.

Despite stepping down from the Serbian throne, Dragutin remained a powerful figure, maintaining control over Mačva, Usora, Soli, and Braničevo—the latter granted to him by his brother-in-law, the Hungarian King Ladislaus IV. He thus became the first Serbian ruler to govern

Belgrade and expanded his influence in the region with support from Hungary. Although nominally a vassal to both his brother and the Hungarian monarchy,

Dragutin exercised a considerable degree of autonomy, ruling his territories independently. This independence was marked by tensions and conflicts, particularly with his brother Milutin, leading to open warfare by the early 14th century. Their rivalry, though fierce, ultimately ended in reconciliation after Milutin's mercenaries defeated Dragutin's forces, and peace was reluctantly restored.

In the later years of his life, King Dragutin withdrew from political affairs and embraced monastic life, taking the name Theoctistus. His decision to enter a monastery reflected a deep devotion that had been a

hallmark of his family, known for their piety and dedication to the Orthodox faith. Today, he is remembered as a saint in the Serbian Orthodox Church, celebrated on 12 November (30 October, Old Style), for his contributions to both the state and the Church. His legacy endures not only as a ruler but also as a symbol of spiritual devotion, bridging the secular and sacred roles he embodied throughout his life.

St. Stefan Dragutin is famous for his church in Arilje, central Serbia, which was beside Studenica Monastery one of the models for his nephew King Stefan of Dečani when he began construction of his church using Romanesque and traditional Serbian architectural styles.

THE BEHEADING OF SAINT JOHN THE BAPTIST

[MATTHEW 14:1-12]

Herod Antipas (son of the elder Herod who slew the children of Bethlehem at the time of Christ's birth) was ruler of Galilee when John the Baptist was preaching. He was married to the daughter of Aretas, an Arabian prince. But Herod, an evil sprout of an evil

root, put away his lawful wife and unlawfully took Herodias as his concubine. Herodias was the wife of his brother Philip, who was still alive. John the Baptist stood up against this lawlessness and strongly denounced Herod. Herod then cast John into prison. During a banquet in his court at Sebastia in Galilee, Salome—the daughter of Herodias and Philip—danced before the guests. Herod, drunk with wine, was so taken by this dance that he promised Salome anything she asked of him, even if it were half of his kingdom. Salome was persuaded by Herodias to ask for the head of John the Baptist. Herod gave the order, and John was beheaded in prison—and his head was presented to him on a platter. John's disciples took the body of their teacher by night and honorably buried it, but Herodias pierced John's tongue with a needle repeatedly, and buried his head in an unclean place. What later happened to John the Baptist's head can be read on February 24. However, God's punishment quickly befell this group of evildoers. Prince Aretas, avenging his daughter's honor, waged war against Herod with his army and defeated him. The defeated Herod was sentenced by the Roman Caesar, Caligula, to exile (at first to Gaul, then later to Spain). Herod and Herodias lived in poverty and humiliation in exile, until the earth opened up and swallowed them. Salome died an evil death on the Sikaris (Sula) River (see "Reflection" below). St. John's beheading oc-

curred just before Passover [the Pascha] but its celebration on August 29 was established because a church that had been built over his grave in Sebastia (by Emperor Constantine and Empress Helena) was consecrated on August 29. The relics of John's disciples, Eliseus and Audius, were also placed in that church.

THE NATIVITY OF THE MOST -HOLY THEOTOKOS

The Holy Virgin Mary was born of aged parents, Joachim and Anna. Her father was of the lineage of David, and her mother of the lineage of Aaron. Thus, she was of royal birth by her father, and of priestly birth by her mother. In this, she foreshadowed Him Who would be born of her as King and High Priest. Her parents were quite old and had no children. Because of this they were ashamed before men and humble before God. In their humility they prayed to God with tears, to bring them joy in their old age by giving them a child, as He had once given joy to the aged Abraham and his wife Sarah by giving them Isaac. The Almighty and All-seeing God rewarded them with a joy that surpassed all their expectations and all their most beautiful dreams. For He gave them not just a daughter, but the Mother of God. He illumined them not only with temporal joy, but with eternal joy as well. God gave them just one daughter, and she would later give them just one grandson—but what a daughter and what a Grandson! Mary, Full of grace, Blessed among women, the Temple of the Holy Spirit, the Altar of the Living God, the Table of the Heavenly Bread, the Ark of God's Holiness, the Tree of the Sweetest Fruit, the Glory of the race of man, the Praise of womanhood, the Fount of virginity and purity—this was the daughter given by God to Joachim and Anna. She was born in Nazareth, and at the age of three, was taken to the Temple in Jerusalem. In her young womanhood she returned again to Nazareth, and shortly thereafter heard the Annunciation of the Holy Archangel Gabriel concerning the birth of the Son of God, the Savior of the world, from her most-pure virgin body.

THE EXALTATION OF THE HONORABLE CROSS

Two events in connection with the Honorable Cross of Christ are commemorated on this day: first, the finding of the Honorable Cross on Golgotha and second, the return of the Honorable Cross from Persia to Jerusalem. Visiting the Holy Land, the holy Empress Helena decided to find the Honorable Cross of Christ. An old Jewish man named Judah was the only one who knew where the Cross was located, and, constrained by the empress, he revealed that the

Cross was buried under the temple of Venus that Emperor Hadrian had built on Golgotha. The empress ordered that this idolatrous temple be razed and, having dug deep below it, found three crosses. While the empress pondered on how to recognize which of these was the Cross of Christ, a funeral procession passed by. Patriarch Macarius told them to place the crosses, one by one, on the dead man. When they placed the first and second cross on the dead man, the dead man lay unchanged. When they placed the third cross on him, the dead man came back to life. By this they knew that this was the Precious and Life-giving Cross of Christ. They then placed the Cross on a sick woman, and she became well. The patriarch elevated

the Cross for all the people to see, and the people sang with tears: “Lord, have mercy!” Empress Helena had a silver case made and set the Honorable Cross in it. Later, the Persian Emperor Chozroes conquered Jerusalem, enslaved many people, and took

the Lord’s Cross to Persia. The Cross remained in Persia for fourteen years. In the year 628 A.D. the Greek Emperor Heraclius defeated Chozroes and, with much ceremony, returned the Cross to Jerusalem. As he entered the city Emperor Heraclius carried the Cross on his back, but suddenly was unable to take another step. Patriarch Zacharias saw an angel prevent-

ing the emperor from bearing the Cross on the same path that the Lord had walked barefoot and humiliated. The patriarch communicated this vision to the emperor. The emperor removed his raiment and, in ragged attire and barefoot, took up the Cross, carried it to Golgotha, and placed it in the Church of the Resurrection, to the joy and consolation of the whole Christian world.

The Orthodox Church Arrives in North America

And how shall they preach unless they be sent, as it is written: How beautiful are the feet of them that preach the gospel of peace, of them that bring glad tidings of good things!

Faith then cometh by hearing; and hearing by the word of Christ. Romans 10: 14,15,17.

In the vast stretches of Eastern Siberia lies the region of Irkutsk, an area of rolling hills and broad valleys, covered by dense taiga, coniferous forest, and containing the largest freshwater lake in the

world, Lake Baikal. Its claim as the world's largest lake is not due to its size (12,000 square miles) but to its volume, i.e., at 5,250 feet deep in most places, it has the same volume of water as the Baltic Sea, or as much as the five Great Lakes of North America combined.

In the long bone-chilling winters when the temperature drops to -50 to -60 Fahrenheit, the condensation is suspended in the air in the form of ice crystals and the frozen sap in the trees snaps like rifle shots. Even in the hottest summers the soil remains frozen two feet below the surface. It was in this environment that John Veniaminov (St. Innocent) was born on August 26, 1797, in the small village of Anginskoe, a settlement of small, low, timber houses, huddled together for fear of loneliness in the vast Siberian landscape, with many of them displaying those typically Russian

carved window frames painted in a variety of colors. It was here in eastern Siberia that St. Innocent spent the formative years of his life, thus preparing him for the rigors and hardships of an Alaskan mission from which most men would shrink. At the tender age of nine, he was enrolled at the Irkutsk Theological Seminary, where during his eleven-year stay his intellectual brilliance brought him to be ranked as the seminary's top student.

In addition to his seminary studies, St. Innocent's vast intellectual curiosity led him not only to read every book in the library dealing with history and science, but also to learn how to make clocks and musical instruments. To these skills he added furniture making, carpentry, and blacksmithing.

John married and in 1821 was ordained to the priesthood, serving in the church in Irkutsk. In 1823, the Holy Synod requested the Bishop of Irkutsk to pro-

vide a missionary priest to work among the native people of Alaska. The entire clergy of Irkutsk, including Father John, refused to volunteer for such a task. However, Father John had a change of heart and accepted the appointment. When he told his wife of his decision, the poor horror-stricken woman burst into tears. Had she known what lay ahead, she undoubtedly would have wailed louder and longer.

Father John began his journey on May 7, 1823, accompanied by his wife, his young son Innocent, his mother-in-law, and his brother Stephen. The first 2,000 miles were covered by barge on the Lena River, where they disembarked at the small town of Yakutsk. From there they set out on horseback, journeying 1,000 miles through mosquito-infested marsh (Siberian mosquitoes are legendary), and where

blackflies are capable of drawing blood, to the little port of Okhotsk on the Pacific coast of Siberia.

On July 29, 1824, Father John arrived at Unalaska, an island near the end of the 1,500 mile-long chain of cold, moisture-sodden islands that divide the North Pacific from the Bering Sea. He quickly set to work building a church with his own hands, which he completed in a little over a year. Preaching to the natives entailed a great deal of long-distance travelling by dog sled and by kayak in rough icy seas. The intense cold of the ocean easily penetrated the thin-skinned kayak, causing his legs to freeze, which resulted in permanent damage from arthritis and rheumatism.

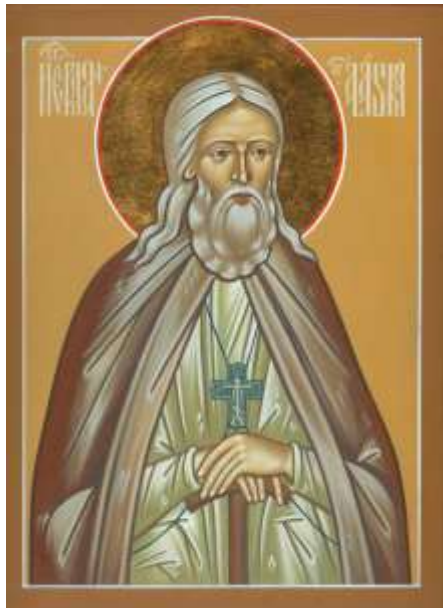
Being a gifted linguist, he learned the language of the Aleuts and wrote the first book of grammar for them. He then translated the Divine Liturgy, the

Gospel of St. Matthew and other sacred church books into their own language. During Father John's sojourn in Unalaska, he wrote one of the most outstanding, critically acclaimed works in Russian geographical and ethnological literature; the three-volume *Notes on the Islands of the Unalaska Division*. After ten years, he was transferred to the busy port town of New Archangel (Sitka), Russia's New World capital where he was to remain for five years.

While on a trip to Russia in order to gain much-needed help and supplies for his mission, Father John learned of his wife's death. After a period of grieving for the woman who had shared in his labor and hardships, and settling his six children in suitable schools, Father John was tonsured a monk, taking the name Innocent. Shortly after, Tsar Nicholas appointed him as Bishop of Alaska. For the next ten years he labored hard, preaching the Gospel from one end of this huge diocese to the other. In 1850 he was elevated to the rank of archbishop and given even more territory for which to care.

In 1867 he had the shock of his life when he received the news of his election as Metropolitan of Moscow. The humility of the man was revealed by his response, "Who am I to take the word and power of my predecessors?" On Holy Saturday, 1879, at the age of eighty-one, almost blind, in constant pain and

worn out from his fifty-eight years of labor, he died. His final words were, "Do not allow any speeches at my burial; there is too much praise in these. Instead, preach a sermon over me, for this can give instruction to people." This giant of the Church, St. Innocent, Metropolitan of Moscow, Apostle to America, after fifty-eight years of hard labor had laid a solid foundation of Orthodoxy in the New World for others to follow and enlarge.

SAINT HERMAN of ALASKA

Some thirty years prior to the arrival of St. Innocent, St. Herman of Alaska arrived on Kodiak Island with a team of missionary monks from the famous Valaam Monastery, in Russian Finland. These missionary monks were hindered in their work by being seriously underfunded and by constantly having to defend the native Aleuts from the exploitative, rough Russian fur traders.

To avoid the continuous confrontation with the fur traders, St. Herman moved to Spruce Island, his "New Valaam," sometime between 1808 and 1818 to live, pray in solitude, and teach and care for his Aleuts. The children adored this gentle mystic, calling him "Apa" (grandpa).

The Russian people have always revered a starets (holy man), like Father Zossima whom Dostoevsky immortalized in *The Brothers Karamazov*, and, as the ancient chronicles describe them, who "bore upon themselves the humiliation of Christ, not having a city here, but seeking a future one." Thus, it was that one day a group of Russian naval officers sought out this solitary starets who slept on a bare board and was gifted with prophetic insight. St. Herman loved to talk and as he sat in the midst of these naval officers, he asked them what was it they most wanted in life. The usual answers came back -- wealth, position, a beautiful wife, etc. After St. Herman's probing questions, they all agreed that only God was worthy of their true love and commitment. "Then" said St. Herman, "from this day, from this hour, from this moment, let us love God above all and do His will!"

In 1837 St. Herman died peacefully among his beloved Aleuts, who grieved the loss of their gentle "Apa." In the forty-three years St. Herman spent among the Aleuts of Alaska, he was always a gentle, caring, inspiring witness of Christ, exhibiting the very best of the Orthodox monastic tradition: "If any man will follow me, let him deny himself, take up his cross, and follow me" (Mk 8:34). While he was taken from the people who loved him, not everything was lost, for the value remained. To this day his memory is cherished among the native people of Alaska.

SAINT ALEXIS TOTH

After the United States' purchase of Alaska in 1867, the episcopal see was transferred to San Francisco five years later. Thus far, the Orthodox Church's bridgehead in North America was limited to Alaska and the Pacific coast. However, within eight years a dramatic change was to take place that would see this thin, Orthodox bridgehead expand to embrace the length and breadth of North America. Beginning in the 1880's an enormous Slavic immigration began, cresting forty years later in the early 1920's. The first great wave was composed of Uniats, consisting of Galicians and Carpatho-Russians from Austro-Hungary. These Uniats were former Orthodox Christians who had been united with Rome since 1596 at the Treaty of Brest Litovsk.

It was from the ranks of these Uniat immigrants that a leader emerged, named Father Alexis Toth, who in 1891 initiated a return to the Orthodox Church. One of the more ill-fated examples of division in the Church is the antagonism between the Eastern Catholic priest, Father Alexis Toth (1853-1909), and the Roman Catholic bishop of Minneapolis, John Ireland (1838-1918). According to several sources, when Father Toth, and Bishop Ireland met on December 18, 1889, their brief exchange planted seeds that matured into an intra-ecclesial antipathy resulting in the departure of thousands of Uniat Catholics into the Orthodox Church. Father Toth recalled that after handing the bishop his papers:

[N]o sooner did he read that I was a "Uniate" than his hands began to shake . . . "Have you a wife?" "No." "But you had one?" "Yes, I am a widower." At this he threw the paper on the table and loudly exclaimed, "I have already written to Rome protesting against this kind of priest being sent to me!"

"What kind of priest do you mean?" "Your kind."

"I am a catholic priest in the Greek Rite, I am a uniate. I was ordained by a lawful catholic bishop."

"I do not consider you or this bishop of yours catholic."

After Father Toth had returned from his audience with the bishop, this bishop directed a local Polish Latin Rite priest to "denounce Father Toth from the pulpit" and published a decree summoning all Catholics to renounce Father Toth. Bishop Ireland was not acting alone; many of his fellow bishops in America shared his interest in expurgating Greek Catholics, and their married priests, from the United States.

The Orthodox Church in America has claimed that by 1916 the Latin Catholic Church had lost 163 Eastern Rite parishes, with over 100,000 faithful to the Russian missionary diocese. Later, Russians, Ukrainians, Greeks, Syrians, Rumanians, Serbians, and Albanians followed this first wave.

On May 7, 1909, he died and was buried in a special shrine at the St. Tikhon's Orthodox Monastery (South Canaan, Pennsylvania). On May 29, 1994, Protopresbyter Alexis Toth was glorified as St. Alexis of Wilkes-Barre.

Prior to 1917, the Orthodox Church in North America came under the canonical jurisdiction of the Russian church, with all the bishops being sent from Russia. One of them was the future Patriarch Tikhon of Moscow, who served as Archbishop of North America for nine years (1898-1907). However, following the Russian Revolution of 1917, the situation in the North American Church under Russian leadership became confused and disordered. The result was that the Orthodox Church dissolved into separate jurisdictions based on national origin.

1 This dialogue is quoted in D. Oliver Herbel, *Turning Toward Tradition: Converts and the Making of an American Orthodox Church* (Oxford: Oxford University Press, 2014), 25. See Kieth S. Russin, "Father Alexis G. Toth and the Wilkes-Barre Litigations," *St. Vladimir's Theological Quarterly*, vol. 16, no. 3 (1972): 132-133. ([As cited in The Catholic Report, July 16, 2019](#))

2 Herbel, *Turning Toward Tradition*, 32. Also see Marvin R. O'Connell, *John Ireland and the American Catholic Church* (St. Paul: Minnesota Historical Society Press, 1988), 269-271. (As cited in [The Catholic Report, July 16, 2019](#))

SAYINGS OF THE HOLY FATHERS

Happiness

1. How mistaken are those people who seek happiness outside of themselves, in foreign lands and journeys, in riches and glory, in great possessions and pleasures, in diversions and vain things, which have a bitter end! In the same thing to construct the tower of happiness outside of ourselves as it is to build a house in a place that is consistently shaken by earthquakes. Happiness is found within ourselves, and blessed is the man who has understood this.

Happiness is a pure heart, for such a heart becomes the throne of God. Thus says Christ of those who have pure hearts: "I will visit them, and will walk in them, and I will be a God to them, and they will be my people." (II Cor. 6:16) What can be lacking to them? Nothing, nothing at all! For they have the greatest good in their hearts: God Himself! (St. Nektarios of Aegina, Path to Happiness, 1)

2. The soul that loves God has its rest in God and in God alone. In all the paths that men walk in the world, they do not attain peace until they draw nigh to hope in God. (St. Isaac the Syrian, Homily 56, 89)

Truth

3. Truth is not a thought, not a word, not a relationship between things, not a law. Truth is a Person. It is a Being which exceeds all beings and gives life to all. If you seek truth with love and for the sake of love, she will reveal the light of His face to you inasmuch as you are able to bear it without being burned. (St. Nicholas of Serbia, Thoughts on Good and Evil)

How does God relate to us?

4. God loves us more than a father, mother, friend, or any else could love, and even more than we are able to love ourselves. (St. John Chrysostom)

5. A certain monk told me that when he was very sick, his mother said to his father, "How our little boy is suffering. I would gladly give myself to be cut up into pieces if that would ease his suffering." Such is the love of God for people. He pitied people so much that he wanted to suffer for them, like their own mother, and even more. But no one can understand this great love without the grace of the Holy Spirit. (St. Silouan the Athonite, Writings, IX.10)

6. The Lord loves all people, but He loves those who seek Him even more. To his chosen ones the Lord gives such great grace that for love they forsake the whole earth, the whole world, and their souls burn with desire that all people might be saved and see the glory of the Lord. (St. Silouan the Athonite, Writings, IX.8)

St. Archangel Michael Serbian Orthodox Church
St. Vasilije of Ostrog Serbian School
REGISTRATIONS FOR 2025-2026 SCHOOL YEAR

Serbian as a Second Language

Beginner Levels

Learn Serbian in an interactive way!

Classes will run from September 14/25 to May 31/26
EVERY SUNDAY in upstairs classroom
from 12:00-12:45

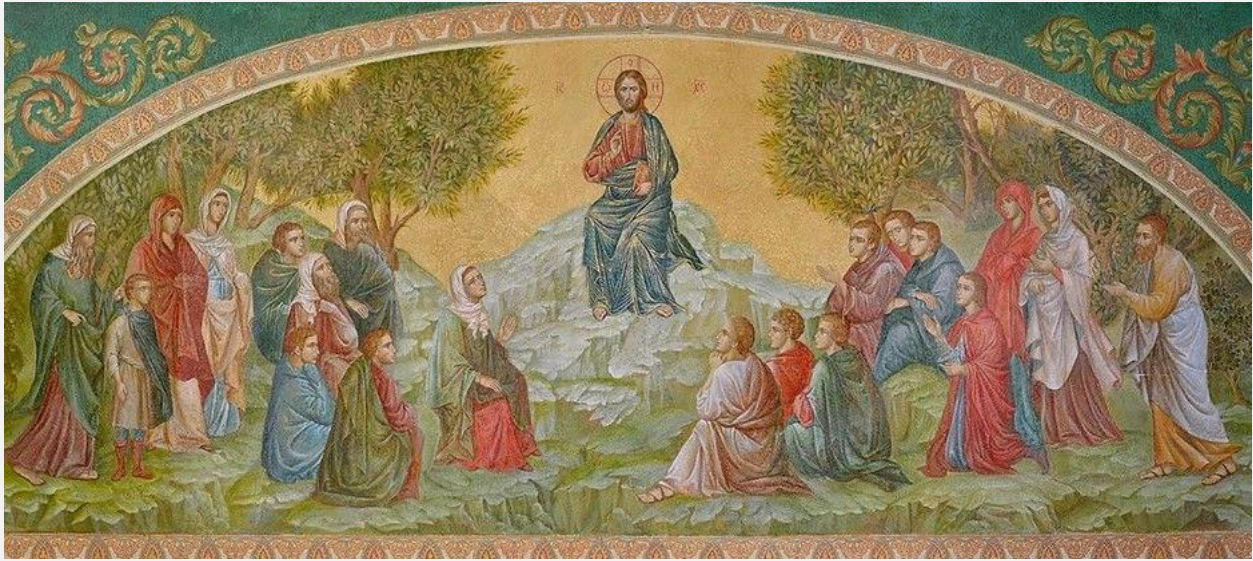
September 21 – Prayer from the Blessing of the Holy Spirit at the beginning of school year

Registrations are required:

spc.skolasv.vasilijeostroski@gmail.com

ПОУКЕ СВЕТИХ ОТАЦА

Не брините се (Мт.6,32). Али, како онда да се живи? Треба да се једе, пије, одева. Међутим, Спаситељ не говори: "Не радите ништа", него - "Не брините се. Не морите себе бригом која вас једе дан и ноћ и не даје вам мира ни на трен". Таква брига је греховна болест. Она показује да се човек ослања на себе, и да је заборавио на Бога, да је уздаће на промисао Божији изгубио и да све у вези са собом хоће да уреди једино на основу свога труда, да све што му треба хоће да добије и да га затим очува својим способностима. Он се ухватио срцем својим за оно што има, и мисли да на њему може почивати као на чврстој основи. Љубав према имању га је везала и он само мисли о томе како да што више згрне у своје руке. Тај мамон је њему заменио Бога. Ти, међутим, ако је до труда - труди се, али немој да те мори зла брига. Очекуј сваки успех од Бога и у Његове руке се предај. Све што доживиш примај као дар из Господње руке и у чврстој нади очекуј продужење Његове милости. Ако Бог хоће од свег богаташевог имања у једној минути може да не остане ништа. Све је пролазно као прах. Зар онда због тога мучити себе? Не брините се!
СВЕТИ ТЕОФАН ЗАТВОРНИК

„Очи су вођ телу; докле тај вођ зорко ходи напред, тело се правилно креће и не тумара ван пута: ноге иду како треба, руке раде како треба, и сваки орган тела врши своју улогу како треба. Но ако вођ западне у таму, у какву ли тек таму запада вођени! Ако се очи угасе и престану светлити телу, какву безумну гомилу таме тек представља тело! Тада се за тело затварају сви путеви: ноге или не иду никако или иду куда не треба; руке или не раде никако или раде како не треба; и сваки орган тела врши своју улогу како не треба... Без очију тело човечје уистини постаје права правцата тамница“. Наравно, слепа особа може да развије неке друге способности којима ће на одређени начин да надокнади свој недостатак вида, али у коначници је чињеница да онај који види живи у светлу, а онај који не види, живи у тами, како смо чули у данашњем јеванђељу: “Ако, дакле, око твоје буде здраво, све ће тело твоје светло бити. Ако ли око твоје кварно буде, све ће тело твоје тамно бити“.

Св. Владика Николај српски

ВЕЧЕ СВИХ СРБСКИХ ЗЕМАЉА

**БИРАЊЕ НАЈЛЕПШЕ
МАЈИЦЕ СА СРПСКИМ
МОТИВИМА**

Резервације карата:
Биља 778-385-8245

ЦШО Св. Архангела Михајла
7837 Canada Way, Burnaby, BC

11.ОКТОБАР

19:00 Вечера

Музика:

Анис

Миланка и

Марио

Улазница: \$60